

**«Қазақстан қор биржасы» АҚ
2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған
жылға арналған шоғырландырылған
қаржылық есеп берушілігі
және Тәуелсіз аудитордың есебі**

МАЗМҰНЫ**ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ**

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	1
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп.....	2
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп.....	3
Ақша қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	4-5

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

1. Ұйымдастыру	6
2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері	7
3. Есеп саясатының негізгі қағидалары	12
4. Қызмет көрсетулер бойынша кірістер және комиссиялар	23
5. Пайыздық кірістер.....	24
6. Пайыздар есептелетін активтердің құнсыздануына және басқа да операцияларға сақтық қор ...	24
7. Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза (шығын) пайда	25
8. Операциялық шығындар.....	25
9. Корпоративті кіріс салығы.....	26
10. Акцияға түскен пайда	29
11. Ақша және оның эквиваленттері.....	29
12. Қолданылуы шектелген ақшалар.....	29
13. Банктердегі қаражаттар	30
14. Сатуға арналған қолда бар инвестициялар.....	30
15. Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар.....	31
16. Қауымдастырылған Компанияға салынатын инвестициялар.....	32
17. Негізгі құралдар	33
18. Бейматериалды активтер	35
19. Басқа да активтер.....	36
20. Басқа да міндеттемелер	37
21. Жарғылық капитал.....	37
22. Шарт міндеттемелері және шартты міндеттемелер.....	37
23. Байланысты тараптармен жасалған операциялар	38
24. Қаржы аспаптарының әділ құны.....	40
25. Тәуекелдерді басқару саясаты.....	41
26. Есептік күннен кейінгі оқиғалар	50
27. Шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті бекітілген күн	50

Жетекшіліктің 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындауға жауаптылығы және қаржылық есеп берушілікті бекітуі туралы мәлімдемесі

«Қазақстан қор биржасы» АҚ жетекшілігі¹ (бұдан әрі - «Компания») 2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша Қаржылық есеп берушіліктің халықаралық стандарттары на (бұдан әрі – ҚЕХС) сәйкес, 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ, оның қызметінің қаржылық нәтижелерін, ақша қозғалысын және меншікті капиталының өзгеруін дұрыс бейнелейтін шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындауға жауаптылықта болады.

Шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындау кезінде жетекшілік мыналарға жауаптылықта болады:

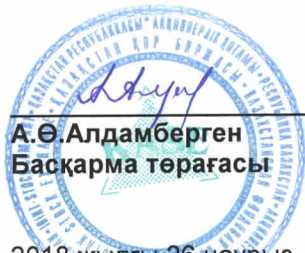
- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы мәліметтерді осындай ақпараттың орындылық, сенімділік, салыстырымдылық және түсініктілік нысанында ұсыну;
- ҚЕХС талаптарын орындау сол немесе өзге де мәмілелер, сондай-ақ, өзге де оқиғалар немесе жағдайлар қаржылық жағдайға немесе Топтың қаржылық қызметінің нәтижелеріне әсер ететіндей ақпаратты қолданушылардың түсінуі үшін жеткіліксіз болып шықса, қосымша ақпараттарды ашып көрсету;
- Топтың жақын болашақта өзінің қызметін жалғастыру қабілетін бағалау.

Жетекшілік, сондай-ақ, мыналарға жауаптылықта болады:

- Топтың тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қамтамасыз ету;
- Топтың мәмілелерін ашып көрсетуге және түсіндіруге мүмкіндік беретін нысанда есепке алуды жүргізу, сондай-ақ,
- кез-келген күні Топтың қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәлдікпен ақпаратты ұсыну және қаржылық есеп берушіліктің ҚЕХС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- өз құзыреті шегінде Топтың активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барлық ақылға қонымды ықтимал шараларды қолдану;
- алаяқтық және өзге де қиянат жасау фактілерін анықтау және болдырмау.

Жетекшілік 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті 2018 жылғы 26 наурызда бекіткен.

Жетекшілік атынан

А.Ө.Алдамберген
Басқарма төрағасы

2018 жылғы 26 наурыз
Алматы, Қазақстан

И.Б.Капанова
Бас бухгалтер

¹Осы жерде жетекшілік деп «Қазақстан қор биржасы» АҚ Басқармасы тұспалданады, Қазақстан Республикасының "Бухгалтерлік есеп туралы" заңының 6 бабының 4 тармағы 2 абзацын ескерумен.

Тел.: +7 727 331 31 34
Факс: +7 727 331 31 35
info@bdokz.com
www.bdokz.com

ТОО "BDO Tax and Advisory"
ул. Габдуллина, 6
Алматы, Казахстан
A15H4E3

Tel: +7 727 331 31 34
Fax: +7 727 331 31 35
info@bdokz.com
www.bdokz.com

BDO Tax and Advisory LLP
6 Gabdullin Street
Almaty, Kazakhstan
A15H4E3

«Қазақстан қор биржасы» АҚ
акционерлеріне және Директорлар кеңесіне есебі
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

Аудит нәтижесі бойынша қорытынды

Пікір

Біз қоса беріліп отырған 2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық есеп берушіліктен, жиынтық кіріс туралы есептен, капиталындағы өзгерістер туралы есептен, көрсетілген күні аяқталған жылдағы ақша құралдарының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ, есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша сипаттамадан және өзге де түсіндірмелі ескертулерден тұратын «Қазақстан қор биржасы» АҚ (бұдан әрі - «Топ») қаржылық есеп берушілік аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, «Түсіндірмелі пікір білдіру үшін негіздеме» тарауында мазмұндалған мәселенің ықтимал әсерін қоспағанда, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік 2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның барлық маңызды аспектілеріндегі қаржылық жағдайын, сондай-ақ, қаржылық қызметінің нәтижелерін және көрсетілген күні аяқталған жыл бойындағы ақша құралдарының қозғалысын Қаржылық есеп берушіліктің халықаралық стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дұрыс ұсынады.

Пікір білдіру үшін негіздеме

Біз Халықаралық тексеру стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Біздің осы стандарттарға сәйкес міндеттеріміз қорытындымыздың бұдан әрі қарайғы «Аудитордың қаржылық есеп берушілік аудитін жүргізуге жауапкершілігі» тарауында сипатталған. Біз бухгалтерлерге арналған халықаралық стандарт жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлер этикасы кодексіне (БХСК кодексі) және Қазақстандағы қаржылық есеп берушілік аудитін жүргізуге қолданылатын этика талаптарына сәйкес, Топ тәуелді емеспіз және аталған талаптарға және Кәсіби бухгалтерлер этикасы кодексіне сәйкес, біз өзіміздің өзге де этикалық міндеттерімізді орындадық. Біз өзіміз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікір білдіруіміз үшін негіздеме болуға жеткілікті және тиісті болып табылады деп ойлаймыз.

Жетекшіліктің, корпоративтік басқаруға, шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікке жауап беретін тұлғалардың жауаптылығы

Топтың жетекшілігі ҚЕХС-ке сәйкес, шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындау және дұрыс ұсынуға, сондай-ақ, Топ жетекшілігі жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан маңызды бұрмалаулар болмайтын шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесіне жауаптылықта болады.

Шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті дайындау кезінде жетекшілік Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашып көрсетуге және Жетекшілік Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті болған немесе оның тарату немесе қызметті тоқтатудан басқа қандай да бір өзге дұрыс баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметінің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есеп берушілікті құрастыруға жауаптылықта болады.

Корпоративті басқаруға жауап беретін тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есеп берушілігін даярлауды қадағалауға жауаптылықта болады.

Шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік аудитін жүргізуге аудитордың жауаптылығы

Біздің мақсатымыз жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есеп берушіліктің мазмұнында және біздің пікіріміз қамтылатын тексеру қорытындысын шығаруда маңызды бұрмалаулар жоқ екеніне орынды сенімділікке қол жеткізу. Орынды сенімділік дегеніміз сенімділіктің жоғары деңгейін білдіреді, бірақ, Халықаралық тексеру стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда, әрқашан оларды анықтаудың кепілі болып табылмайды. Бұрмалаулар жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан болуы мүмкін және олар шоғырландырылған- шоғырландырылған немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есеп берушілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін екенін негізді түрде болжауға болса, маңызды болып саналады.

Халықаралық тексеру стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз тұтас аудит бойында кәсіби пайымды қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесіні орындаймыз:

- жосықсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан қаржылық есеп берушіліктің маңызды бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге қарсы аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болып қызмет ету үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз.

Жосықсыз іс-әрекеттер нәтижесіндегі маңызды бұрмалауларды анықтамау тәуекелі қатенің нәтижесіндегі маңызды бұрмалауларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені, жосықсыз іс-әрекеттер келісім, жалғандық, қасақана қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтетін іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ, Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, тексеру үшін мәні бар ішкі бақылау жүйесі ұғымын аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және жетекшілік дайындаған ақпараттың тиісті ашып көрсетілуін бағалаймыз;
- қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды жетекшіліктің қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне маңызды күмәндану пайда болуы мүмкін оқиғалар мен жағдайларға байланысты маңызды белгісіздік бар ма, сол туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз маңызды белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындығы келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржылық есеп берушіліктегі ақпаратты тиісті ашып көрсетуге назар аударуымыз керек немесе егер мұндай ақпаратты ашып көрсету тиісті емес болып табылса, пікірімізді өзгертуіміз тиіс. Біздің қорытындымыз аудиторлық қорытынды жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, алдағы оқиғалар мен жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін;
- ақпаратты ашып көрсетуді қоса алғанда, тұтас қаржылық есеп берушілікті, оның құрылымы мен мазмұнын ұсынуға, сондай-ақ, қаржылық есеп берушілік өзінің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз етерліктей ұсынады ма, соған бағалау жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалармен, олардың назарына өзге ақпараттардан басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ, аудиттің нәтижесі бойынша маңызды ескертулер туралы, соның ішінде, аудит процесінде өзіміз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің маңызды кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, өзара ақпараттық іс-әрекетті жүзеге асырамыз.

«BDO Kazakhstan» ЖШС
Қазақстан Республикасы

Қаржы министрлігі

Қаржылық бақылау комитетінің аудиторлық
қызметпен айналысуға берген 2015 жылғы 19
ақпандағы №15003448 мемлекеттік лицензиясы

Астана қаласы

Директоры Т. А. Омаров

2018 жылғы 26 наурыз

Аудитор А. Ш. Оразғалиева

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "A. Sh. Orazgalieva".

2014 жылғы 21 қаңтардағы № МФ-0000178
аудитордың біліктілік куәлігі

ҚР аудиторларды аттестаттау жөніндегі біліктілік
комиссиясы берген

010000, Қазақстан Республикасы, Алматы
қаласы,

Ғабдуллин көшесі, 6-үй

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған

(мыңдаған Қазақстан теңгесімен, теңгеммен көрсетілген бір акцияға түсетін пайдадан басқа)

	Ескерту	Аяқталған жыл	
		2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Қызмет көрсетулер бойынша кірістер және комиссиялар	4	1.939.460	1.506.977
Пайыздық кірістер	5	554.160	649.894
Пайыздар есептелетін активтердің құнсыздануынан және басқа операциялардан сақтық қорлардың қалпына келтірілуі (қалыптасуы)	6	656	(8.472)
Шетел валютасымен жасалған операциялардан таза шығын/ (пайда)	7	2.927	(4.306)
Қауымдастырылған Компанияларға салынған пайданың үлесі	16	792	612
Басқа да кірістер		23.619	10.085
Операциялық кірістер		2.521.614	2.154.790
Операциялық шығыстар	8	(1.615.972)	(1.286.814)
Салық салынғанға дейінгі пайда		905.642	867.976
Корпоративті кіріс салығы бойынша шығыстар	9	(112.833)	(146.201)
Таза пайда		792.809	721.775
Басқа да жиынтық кіріс			
Ағымдағы немесе кейінгі кезеңдерде пайда немесе шығындың құрамына қайта жіктелуге жататын басқа да жиынтық кіріс Сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалаудан түскен таза келтірілген шығын		(44)	(45)
Ағымдағы немесе кейінгі кезеңдерде пайда немесе шығындың құрамына қайта жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс		(25.663)	213.902
Негізгі қаражатты қайта бағалау:		(29.682)	218.846
Негізгі қаражатты қайта бағалау	17	4.019	(4.944)
Кіріс салығының әсері	9	(25.707)	213.857
Басқа да жиынтық кіріс		767.102	935.632
Барлығы жиынтық кіріс			
Бір акцияға есептелген пайда			
Базалық және көбейтілген (теңге)	10	841,61	766,20

Жетекшіліктің² атынанАлдамберген А.Ө.
Басқарма төрағасы2018 жылғы 26 наурыз
Алматы, ҚазақстанКапанова И.Б.
Бас бухгалтер

²Осы жерде және әрі қарай Топтың шоғырландырылған қаржылық есеп берушілігі мен оның ескертпесінде Жетекшілік деп «Қазақстан қор биржасы» АҚ Басқармасы тұспалданады, Қазақстан Республикасының "Бухгалтерлік есеп туралы" заңының 6 бабының 4 тармағы 2 абзацын ескерумен.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған**

(мыңдаған Қазақстан теңгесімен)

	Ескерту	2017 жылғы 31 желтоқсан ³	2016 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ақша және оның баламалары	11	102.759	110.159
Қолданылуы шектелген ақша	12	1.859.408	426.636
Банктердегі қаражаттар	13	1.926.341	2.635.126
Сатуға арналған қолда бар инвестициялар	14	21.053	21.053
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	15	4.156.119	2.547.064
Қауымдастырылған Компанияға салынатын инвестициялар	16	141.256	140.464
Берілген аванстар		6.142	3.844
Негізгі құралдар	17	1.381.846	1.475.191
Бейматериалды активтер	18	179.134	208.231
Ағымдағы корпоративті кіріс салығы бойынша алдын ала төлеу		120.520	157.764
Кейінге қалдырылған корпоративті салық бойынша алдын ала төлеу	9	633	—
Басқа да активтер	19	114.258	83.464
Барлығы активтер		10.009.469	7.808.996
Міндеттемелер мен капитал			
Міндеттемелер			
Қолданылуы шектелген ақша бойынша Биржа мүшелерінің алдындағы міндеттемелер	12	1.859.408	426.636
Алынған аванстар		51.831	41.310
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		3.218	2.786
Кейінге қалдырылған корпоративті кіріс салығы бойынша міндеттемелер	9	23.546	35.541
Басқа да міндеттемелер	20	59.576	57.935
Барлығы міндеттемелер		1.997.579	564.208
Капитал			
Жарғылық капитал	21	2.366.256	2.366.256
Сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау бойынша сақтық қорлар		101	145
Негізгі құралдарды қайта бағалау сақтық қоры	17	181.105	213.770
Басқа да қорлар		240.000	225.000
Бөлінбеген пайда		5.224.428	4.439.617
Барлығы капитал		8.011.890	7.244.788
Барлығы міндеттемелер мен капитал		10.009.469	7.808.996

Жетекшіліктің атынан

Алдамберген А.Ө.
Басқарма төрағасы2018 жылғы 26 наурыз
Алматы, ҚазақстанКапанова И.Б.
Бас бухгалтер³ Осы жерде әрі қарай Топтың шоғырландырылған қаржылық есеп берушілігінде және оны ескертпесінде қандай да бір жылдың 31 желтоқсаны деп осы жылдың 31 желтоқсанының алматылық уақытпен 24.00 сағаты тұспалданады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған

(мыңдаған Қазақстан теңгесімен)

	Жарғылық капитал	Сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау бойынша сақтық қорлар	Негізгі құралдарды қайта бағалау сақтық қоры	Басқа да қорлар	Бөлінбеген пайда	Барлығы капитал
2015 жылғы 31 желтоқсан	2.366.256	190	–	225.000	3.717.710	6.309.156
Басқа да жиынтық кіріс	–	(45)	–	–	–	(45)
Негізгі құралдарды қайта бағалау	–	–	213.902	–	–	213.902
Қайта бағалау қорын амортизациялау	–	–	(132)	–	132	–
Бір жылдағы таза пайда	–	–	–	–	721.775	721.775
Барлығы жиынтық кіріс	–	(45)	213.770	–	721.907	935.632
2016 жылғы 31 желтоқсан	2.366.256	145	213.770	225.000	4.439.617	7.244.788
Басқа да жиынтық кіріс	–	(44)	–	–	–	(44)
Негізгі құралдарды қайта бағалау	–	–	(25.663)	–	–	(25.663)
Қайта бағалау қорын амортизациялау	–	–	(1.239)	–	1.239	–
Істен шығуы кезінде Негізгі құралдарды қайта бағалауды көшіру	–	–	(5.763)	–	5.763	–
Сақтық қор қорын ұлғайту	–	–	–	15.000	(15.000)	–
Бір жылдағы таза пайда	–	–	–	–	792.809	792.809
Барлығы жиынтық кіріс	–	(44)	(32.665)	15.000	784.811	767.102
2017 жылғы 31 желтоқсан	2.366.256	101	181.105	240.000	5.224.428	8.011.890

Жетекшіліктің атынан

Алдамберген А.Ө.
Басқарма төрағасы2018 жылғы 26 наурыз
Алматы, Қазақстан

Капанова И.Б.
Бас бухгалтер

АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған

(мыңдаған Қазақстан теңгесімен)

		<i>2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл</i>	<i>2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл</i>
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары			
Салық салынғанға дейінгі пайда		905.642	867.976
Ақшалай емес баптар бойынша түзетулер			
Басқа активтердің құнсыздану резерві	6	656	8.472
Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша сақтық қорларды қалыптастыру		8.038	–
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан келген шығындар	17	54.410	4.796
Қауымдастырылған Компанияларға салынатын пайданың үлесі	16	(792)	(612)
Сатуға арналған қолда бар инвестициялардың әділ құнының таза өзгеруі		(44)	(45)
Негізгі құралдардың істен шығуынан келген шығындар		14.173	1.618
Дилинг бойынша операциялардан келген шығын		–	–
Есептелген пайыздық кіріс	5	(554.160)	(649.894)
Тозық және амортизация	8	134.796	75.217
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		562.719	307.528
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер			
<i>Операциялық активтердің көбеюі/(азаяуы)</i>			
Қолданылуы шектелген ақша			
Банктердегі қаражаттар		(1.432.772)	1.462.445
Берілген аванстар		640.614	1.962.512
Басқа да активтер		(2.298)	2.253
		(31.450)	(9.498)
<i>Операциялық міндеттемелердің көбеюі/ (азаяуы)</i>			
Қолданылуы шектелген ақшалар бойынша Биржа мүшелері алдындағы міндеттемелер		1.432.772	(1.462.465)
Алынған аванстар		10.521	(6.893)
Басқа да міндеттемелер		1.641	1.090
Салық салынғанға дейінгі операциялық қызметтен ақшаның түсуі/ (шығуы)		1.181.747	2.256.972
Алынған пайыздар		628.598	643.050
Төленген корпоративті кіріс салығы		(91.804)	(230.052)
Операциялық қызметтен таза түсім / операциялық қызметте қолдану		1.718.541	2.669.970

6-50 беттердегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

	Ескерту	2017 жылғы	2016 жылғы 31
		31 желтоқсанда аяқталған жыл	31 желтоқсанда аяқталған жыл
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары			
Негізгі құралдарды сатып алу	17	(87.288)	(58.912)
Бейматериалды активтерді сатып алу		(11.697)	(9.518)
Бейматериалды активтерге капиталға айналатын жалақы және өзге де шығындар		(11.634)	(29.665)
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды сатып алу		(1.615.322)	(2.525.010)
		(1.725.941)	(2.623.105)
Инвестициялық қызметте ақшаны таза қолдану			
Ақша және оның баламаларындағы таза көбею / (азаяу)		(7.400)	46.865
Ақша және оның баламалары, жылдың басында	11	110.159	63.294
Ақша және оның баламалары, жылдың соңында	11	102.759	110.159

Жетекшіліктің атынан

Алдамберген А.Ө.
Басқарма төрағасы

2018 жылғы 26 наурыз
Алматы, Қазақстан

Капанова И.Б.
Бас бухгалтер

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

1. ҰЙЫМ

«Қазақстан қор биржасы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания, Биржа) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, 1993 жылғы 17 қарашада құрылған.

Қазіргі уақытта Компания Алматы қаласы Әділет департаменті Бостандық ауданының Әділет басқармасы берген 2004 жылғы 7 қаңтардағы № 1952-1910-01-АО заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы куәліктің негізінде әрекет етеді.

Компанияның құнды қағаздар нарығындағы қызметі келесі лицензиялардың негізінде жүзеге асырылады:

- 1) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – ҚБҚ) 2012 жылғы 19 шілдедегі № 4.2.3/1 құнды қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға берген лицензия. Лицензия құнды қағаздар нарығында келесі қызмет түрлерін жүзеге асыруға құқық береді:
 - құнды қағаздармен және өзге де қаржы аспаптарымен сауданы ұйымдастыру жөніндегі қызмет;
 - құнды қағаздар нарығында қаржы аспаптарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызмет.
- 2) ҚБҚ берген 2012 жылғы 29 маусымдағы № 5.3.3 ұлттық және шетел валютасымен банк операцияларын жүргізуге лицензия:
 - банк операцияларының шоғырландырылған тұлғаны жүзеге асыратын банктер мен ұйымдардың корреспонденттік шоттарын ашу және жүргізу;
 - аудару операциялары: төлемдер және ақша аударымдары бойынша шоғырландырылған және заңды тұлғалардың тапсырмаларын орындау;
 - заңды тұлғалардың банктік шоттарын ашу және жүргізу.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 050040, Алматы қаласы, Байзақов көшесі, 280, «Almaty Towers» көп функциялы кешенінің солтүстік мұнарасы, 8-ші қабат.

Компания және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі – «Топтың») негізгі қызметі Биржаның сауда жүйесін қолдана отырып, осы сауда-саттықтарды тікелей жүргізу арқылы құнды қағаздармен және өзге де қаржы аспаптарымен сауданы ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз ету, соның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған қаржылық, ақпараттық және өзге де қызмет көрсетулер болып табылады.

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша әрқайсысына Компанияның орналастырылған акцияларының жалпы көлемінің 5%-дан астамын құрайтын көлемдегі жай акциялары тиесілі акционерлер келесідей көрсетілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан, %	2016 жылғы 31 желтоқсан, %
Акционерлер		
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі ММ	50,10	50,10
«СЕНТРАС еншілес қоры» ЖШС	–	6,88
«CENTRICA» ЖШС	6,88	–
«Қазкоммерцбанк» АҚ	6,33	6,33
Басқалар (жеке-жеке 5%-тен кемін иеленетіндер)	36,69	36,69
Барлығы	100,00	100,00

"Бағалы қағаздар рыногы туралы" (бұдан әрі – «Заң») Қазақстан Республикасы Заңының 84-бап 2-тармағына сәйкес, сауданы ұйымдастырушы әрбір акционердің оның үлестес тұлғаларымен бірге үлесі уәкілетті орган, яғни, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі акционер болып табылатын жағдайды қоспағанда, орналастырылған акциялардың жалпы санының жиырма пайызынан аса алмайды.

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***1. ҰЙЫМДАР (жалғасы)**

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Компанияның бақылаушы тарабы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі (бұдан әрі – «ҚРҰБ») болып табылады.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанының соңындағы жағдай бойынша аталған қаржылық есеп берушілік мақсаттары үшін шоғырландырылған келесі ұйымдар кіретін Топтың бас Компаниясы болып табылады:

<i>Атауы</i>	<i>Қызметті жүргізуші ел</i>	<i>Дауыс беретін акциялар пайызы, (%)</i>	<i>Жарғылық капиталға салым (мың теңге)</i>	<i>Қызмет түрі</i>
«ИРБИС қаржы нарықтарының ақпарат агенттігі» ЖШС	Қазақстан	100	8.930	Ақпараттық қызмет көрсетулер
«eTrade.kz» ЖШС	Қазақстан	100	12.852	Ақпараттық қызмет технологиялар
			21.782	

2016 жылғы 9 желтоқсанда Компанияның директорлар кеңесі «ИРБИС» қаржы нарықтарының ақпарат агенттігі» ЖШС-ні тарату жөніндегі іс-шараларды мақұлдауға шешім қабылдады.

Қауымдастырылған компания

«РТРС» ЖШС қауымдастырылған Компаниясы Қазақстан Республикасында өз қызметін жүргізеді және сақтық қорлық сауда және есеп айырысу орталығының функцияларын орындайды. Қауымдастырылған ұйымға салынатын инвестициялар шоғырландыру мақсаты үлестік қатысу әдісімен есепке алынады.

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде жарғылық капиталға қатысу пайызы тікелей қатысудың 50%-ын құрады және " Орталық құнды қағаздар депозитарийі" АҚ-ға салынған акциялардың 34,69%-ына иелік ету арқылы «РТРС» ЖШС-нің жарғылық капиталына жанама қатысты.

Биржа аталған инвестицияны «РТРС» ЖШС—тің қаржылық есеп берушілігін еншілес ұйымға шоғырландырмайды, өйткені, оған Топтың бақылауы жоқ. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі "Бағалы қағаздар рыногы туралы" Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес, "Орталық құнды қағаздар депозитарийі" АҚ акцияларының 54,98%-ын иелену арқылы және Компания акцияларының 50,1%-ын иелену арқылы «РТРС» ЖШС Компаниясына нақты бақылауды жүзеге асырады. ҚРҰБ-ның «РТРС» ЖШС-нің жарғылық капиталына жалпы жанама қатысу үлесі 52,54%-ын құрайды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ**Бухгалтерлік есеп негіздері**

Осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік Халықаралық қаржылық есеп берушілік стандарттарына (бұдан әрі – ҚЕХС) сәйкес дайындалған. Осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидасына сәйкес дайындалған, «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде атап көрсетілгенді қоспағанда, мысалы, сатуға арналған қолда бар инвестициялар, ғимараттар, жерлер, көлік құралдары негізгі құралдары Топтарының әділ құны бойынша бағаланды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік Топ қызмет ететін ұйым болып табылады және жақын болашақта өз қызметін жалғастырады деген болжамға сүйене отырып, дайындалған.

Осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік акцияға түсетін пайдадан басқа, және егер өзгеше көрсетілмесе, мыңдаған Қазақстан түсетін пайдаданңе») ұсынылған.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ (жалғасы)

Атқарымдық валюта

Топтың шоғырландырылған қаржылық есеп берушілігінің атқарымдық валютасы – Топқа қатысы бар оқиғалар мен жағдайлардың негізінде жатқан экономикалық мәнді бәрінен жақсы бейнелейтін валюта - теңге болып табылады.

Жаңа және қайта қарастырылған ҚЕХС-ті қолдану

Есеп саясатындағы өзгерістер

Топ 2016 жылғы 1 желтоқсаннан бастап келешектік негізде танылатын және есеп саясатының өзгеруі болып табылмайтын, аталған және кейінгі кезеңдерге әсер ететін болғандықтан, өзгеріс болған кезеңде таза пайданың есебіне қосылатын есеп айырысу бағаларындағы өзгерістерді қолданды.

Есеп айырысу бағаларындағы маңызды өзгерістер Есеп саясатының келесі бөлімдерін қамтыды:

- 1) Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді есепке алу:
 - амортизация нормалары;
 - Топтардың негізгі құралдарын: ғимараттарды, жерді, көлік құралдарын (қайта бағаланған құны бойынша) кейінгі бағалау;
 - негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді істен шығару рәсімі.
- 2) Мерзімі ұзартылған берешекті есепке алу:
 - мерзімі ұзартылған берешекті істен шығару рәсімі;
 - күмәнді берешек бойынша сақтық қорларды қалыптастыру мерзімдері, көлемдері.

Жаңа және қайта қарастырылған стандарттар мен түсіндірулер

Топ келесі 2017 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе кейінгі есептік кезеңдер үшін қолданысқа енгізілген қайта қарастырылған ҚЕХС-терді қолданды. Топ жасап шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттарды, түсіндірулерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

2014 – 2016 жылдар аралығындағы кезеңде ҚЕХС-ті жетілдіру

Аталған жақсартулар 2017 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе кейінгі күні күшіне енеді және Топқа айтарлықтай әсер етпейді деп күтіледі. Олар келесі өзгерістерді қамтиды:

Әр түзетудің сипаты мен әсері төменде сипатталған:

ҚЕХС (IAS) 7-ге түзетулер «Ақша құралдарының қозғалысы туралы есеп»

2016 жылғы қаңтарда ҚЕХС жөніндегі кеңес Компаниялар өздерінің қаржылық есеп берушілігі туралы ақпаратты ашып көрсетуін жақсарту және өтімділік бойынша қолданушыларға Компанияның жайғасымы туралы барынша нақты ұсынуды қамтамасыз ету үшін ҚЕХС (IAS) 7-ге түзетулерді «Ақша құралдарының қозғалысы туралы есеп» жариялады.

Жаңа талаптарға сәйкес, Компаниялар қаржылық қызмет себеп болған ақша ағыны себеп болған өзгерістерді де, олар себеп болмаған өзгерістерді де қоса алғанда (мысалы, валюта бағамдарының құбылуы нәтижесінде), міндеттемелердегі өзгерістер туралы ақпаратты ашып көрсетуі тиіс болады. Түзетулер 2017 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді.

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде ашып көрсетуді талап ететін қаржылық қызмет бойынша ақша қозғалысы болған жоқ.

ҚЕХС (IAS) 12-ге түзетулер «Пайдаға салынатын салық» - «Іске асырылмаған шығындарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін тану»

2016 жылғы қаңтарда ҚЕХС жөніндегі кеңес бухгалтерлік есеп мақсаты үшін әділ құн бойынша бағаланатын, салықтық есеп мақсаты үшін – бастапқы құн бойынша бағаланатын қарыз аспаптарына байланысты кейінге қалдырылған салық активтерін есепке алу тәртібін түсіндіретін ҚЕХС (IAS) 12-ге түзетулерді жариялады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ (жалғасы)

Түзетулер Топтың салық заңнамасы осындай шегерілетін уақытша айырманы қалыпқа келтіру кезінде оған қарсы шегерулерді жасай алатын салық салынатын пайда көздерін шектейді ме, соны есепке алуы тиіс екенін түсіндіреді.

Сонымен қатар, түзетулер ұйым болашақ салық салынатын пайданы қалай белгілеуі тиіс, соған қатысты нұсқауларды қамтиды және салық салынатын пайда олардың теңгерімдік құнынан асып түсетін сомадағы кейбір активтердің орнын толтыруды қарастыруы мүмкін жағдайларды сипаттайды. Аталған түзетулер Топтың аталған түзетулерді қолдану саласына жататын шегерілетін уақытша айырмалары немесе активтері болмағандықтан, Топтың қаржылық жағдайына және қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

Жаңа және қайта қарастырылған ҚЕХС-ті қолдану

2014 жылдан бастап 2016 жылдар аралығындағы кезеңде ҚЕХС-ті жетілдіру

ҚЕХС (IFRS) 12-ге түзетулер «Басқа ұйымдарға қатысу туралы ақпаратты ашып көрсету» «ҚЕХС (IFRS) 12-де ақпаратты ашып көрсетуге талаптарды қолдану саласын түсіндіру»

Түзетулер ҚЕХС (IAS) 12-де ақпаратты ашып көрсетуге талаптар, В10-В16 тармақтарында сипатталғандарды қоспағанда, сатылуға арналған ретінде жіктелетін (немесе жіктелетін шығатын Топтың құрамына қосылатын) еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға немесе қауымдастырылған ұйымдарға (немесе бірлескен кәсіпорындардағы немесе қауымдастырылған ұйымдардағы үлесінің бөлігіне) қатысты қолданылатынын түсіндіреді. 2017 жылғы 31 желтоқсанның соңында Топтың жоғарыда көрсетілген Топқа жіктелген активтері болған жоқ, аталған түзетулер Топтың қаржылық жағдайына әсер еткен жоқ.

ҚЕХС (IFRS) 9 «Қаржы аспаптары»

2014 жылғы шілде айында ҚЕХС жөніндегі кеңес ҚЕХС (IAS) 39 "Қаржы аспаптары: тану және бағалау", сондай-ақ, ҚЕХС (IFRS) 9-дың барлық бұрынғы редакцияларын алмастыратын ҚЕХС (IFRS) 9 «Қаржы аспаптары» түзетулерінің соңғы редакциясын басып шығарды.

Стандарт жіктеуге және бағалауға, сондай-ақ, құнсыздануды және сақтандыруды есепке алуға қатысты жаңа талаптарды енгізеді.

Жіктеу және бағалау бөлігінде жаңа стандарт қарыздық және туынды аспаптарды қоспағанда, барлық қаржы активтерін бағалау Компания қаржы активтерін басқару үшін қолданатын бизнес-үлгіге және келісім-шартта қарастырылған ақша ағындарына байланысты қаржы активінің сипаттамаларына сүйене отырып, құрамдастырылған тәсіл негізінде жүргізілуін талап етеді.

ҚЕХС (IAS) 39 белгілеген санаттардың орнына келесі қаржы аспаптарының санаттары енгізіледі: пайда немесе шығын арқылы (ПнЗ) әділ құн бойынша, басқа да жиынтық кіріс арқылы (БЖТ) және амортизацияланған құн арқылы бағаланатын. ҚЕХС (IFRS) 9 сондай-ақ, Топқа амортизацияланған құн бойынша немесе БЖТ арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар ретінде тану өлшемдеріне жауап беретін қаржы аспаптарын егер ол бағалау немесе тану үшін тиянақсыздықты жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар санатына жіктеуді жалғастыруға (бірақ, кейіннен қайта жіктелуге құқығы жоқ) рұқсат береді. Саудаға арналмаған қарыз аспаптары (кейіннен қайта жіктелуге құқығы жоқ) БЖТ арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар санатына жатқызыла алады, сонымен қатар, мұндай аспаптар бойынша кірістер немесе шығыстар әрі қарай пайда және шығын туралы есепте бейнеленуге жатпайды. Қаржы міндеттемелерін есепке алу тәртібі жалпы ҚЕХС (IFRS) 9 талаптарына ұқсас.

ҚЕХС (IFRS) 9 несиенің құнсыздануын есепке алу тәсілін түбегейлі ауыстырады. ҚЕХС (IFRS) 9-ға сәйкес, келтірілген шығындар негізіндегі тәсілдің орнына күтілетін несие шығындарын бейнелеуді талап ететін болжамдық тәсіл енгізіледі. Топ барлық несиелер және пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша, сондай-ақ, несие ұсыну бойынша міндеттемелер және қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша бағаланбайтын басқа да қарыздық қаржы аспаптары бойынша күтілетін несие шығындарының сағалау сақтық қорларын тануға міндетті болады. Сақтық қор келесі 12 ай ішіндегі дефолттың ықтималдығы себеп болған күтілетін несие шығындарына тең сомада бағалануы тиіс. Аспап бойынша несие тәуекелі оны бастапқы таныған күннен бастап айтарлықтай көбейген жағдайда, сақтық қор активтің барлық мерзімі ішіндегі дефолттың ықтималдығына сүйене отырып, бағаланады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ (жалғасы)

Жаңа және қайта қарастырылған ҚЕХС-ті қолдану (жалғасы)

Жаңа және қайта қарастырылған стандарттар мен түсіндірулер (жалғасы)

ҚЕХС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014 – 2016 жылдар аралығындағы кезең (жалғасы)

ҚЕХС (IFRS) 9 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Ретроспективті қолдану міндетті болып табылады, бірақ, салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу талап етілмейді.

Ауысқан күні (2018 жылғы 1 қаңтар) стандартты қолданудың әсерін бөлінбеген пайданың құрамында бейнелеу қажет. ҚЕХС (IFRS) 9-ды қолдану Топтың қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға әсер етпейді.

ҚЕХС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен жасалған келісім-шарт бойынша түсім»

ҚЕХС (IFRS) 15 2014 жылдың мамыр айында 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ҚЕХС (IFRS) 15-ті «Сатып алушылармен жасалған келісім-шарт бойынша түсім» жасап шығарды. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етілген. ҚЕХС (IFRS) 15 түсімді тану қағидаларын белгілейді және сатып алушылармен жасалған барлық келісім-шарттарға қолданылуы тиіс.

Алайда, қаржы аспаптары және жалға алу келісім-шарттарына тікелей байланысты пайыздық және комиссиялық кірістер ҚЕХС (IFRS) 15-тің әрекет ету саласынан тыс қалады және басқа қолданыстағы стандарттармен реттелетін болады (мысалы, ҚЕХС (IFRS) 9 және ҚЕХС (IFRS) 16 «Жалға алу»).

ҚЕХС (IFRS) 15-ке сәйкес, түсім ұйым сатып алушыға осы тауарлар мен қызмет көрсетулердің беріп, оның орнына құқық алуды күтетін орнын толтырудың көлеміндегі тауарларды немесе қызмет көрсетулерді беру фактілері бойынша танылады.

Стандарт, сондай-ақ, сатып алушылармен жасалған келісім-шарттар себеп болатын түсімнің және ақша ағындарының туындауының сипаты, шамасы, мерзімі және белгісіздігі туралы нақты ақпаратты ашып көрсету бойынша талаптарды қамтиды.

ҚЕХС (IFRS) 16 «Жалға алу»

ҚЕХС (IFRS) 16 2016 жылғы қаңтар айында ҚЕХС жөніндегі кеңес жалға алу келісім-шарттарын есепке алуды реттейтін ҚЕХС (IFRS) 16 «Жалға алу» жаңа стандартын жасап шығарды. Жалға берушілер үшін жалға алу келісім-шарттарын есепке алу тәртібі жаңа стандарт бойынша айтарлықтай өзгермейді. Алайда, жалға алушылар үшін жалға алу келісім-шарттарының көпшілігін жалға алу бойынша міндеттемелердің және оларға сәйкес активтер теңгерімінде бейнелеу арқылы тұтыну құқығы нысанында тану талабы енгізіледі.

Жалға алушылар барлық танылатын жалға алу келісім-шарттары үшін бірыңғай үлгіні қолдануы тиіс, бірақ, қысқа мерзімді жалға алуды және базалық активінің құны төмен жалға алуды тануға мүмкіндігі бар.

Жалпы барлық танылатын жалға алу келісім-шарттары бойынша пайда немесе шығынды тану тәртібі қаржылық жалға алуды танудың ағымдағы тәртібіне сәйкес келеді, сонымен қатар, пайыздық және амортизациялық шығындар пайдалар немесе шығындар туралы есепте шоғырландырылған танылуы тиіс болады.

ҚЕХС (IFRS) 16 2019 жылғы 1 қаңтардан басталатын және содан кейінгі кезеңдер үшін күшіне енеді. Компания сол күннен бастап, ҚЕХС (IFRS) 15 түсімді есепке алу жаңа стандартын қолдана бастаған жағдайда, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Топ ҚЕХС (IFRS) 16-ны мерзімінен бұрын қолдануды жоспарламайды және қазіргі уақытта аталған стандарттың әсерін бағалайды.

ҚЕХС (IFRS) 2-ге түзетулер «Акциялардың негізінде төлемдер»

ҚЕХС жөніндегі кеңес акциялардың негізінде төлемдер бойынша операцияларды жіктеуге және бағалауға қатысты ҚЕХС (IFRS) 2-ге түзетулерді «Акциялардың негізінде төлемдер» жасап шығарды.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ (жалғасы)

Жаңа және қайта қарастырылған ҚЕХС-ті қолдану (жалғасы)

Жаңа және қайта қарастырылған стандарттар мен түсіндірулер (жалғасы)

ҚЕХС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014 – 2016 жылдар аралығындағы кезең (жалғасы)

ҚЕХС (IFRS) 2-ге түзетулер «Акциялардың негізінде төлемдер» (жалғасы)

Түзетулер стандартты қолдану тәжірибесіндегі айырмашылықтарды жоюға тартылған, бірақ, тек жіктеуге және бағалауға қатысты шектеулі мәселелер шеңберін ғана қарастырады. Түзетулерде үш негізгі сала бойынша талаптар пысықталады:

- ақша құралдарымен есеп айырысатын акциялар негізінде төлемдер бойынша операцияларды бағалауға құқықтарды ауыстыру келісім-шарттарына әсер ету;
- акцияның негізінде төлемдер бойынша келісім-шарттары Компания осы қызметкер үшін тиісті салықты төлеу жөніндегі міндетті орындау үшін қызметкерге берілуі тиіс үлестік аспаптардың бір бөлігін ұстап қалуға рұқсат беретін операцияларды жіктеу;
- акциялардың негізіндегі төлем бойынша операциялардың талаптарын түрлендіру оның ақша қаражатымен есеп айырысулармен операциялар санатынан үлестік құралдармен есеп айырысулармен операциялар санатына қайта жіктеуді талап еткен жағдайларда есепке алу тәртібі.

Аталған түзетулер 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын және содан кейінгі кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетулерді қолдану Топтың өткен кезеңдер үшін мәліметтерін қайта есептеуін талап етпейді; Топ барлық үш түзетуді бірден қолдануға шешім қабылдаған және кейбір басқа да өлшемдерді орындаған жағдайда, ретроспективті қолдануға рұқсат етіледі. Сондай-ақ, мерзімінен бұрын қолдануға да рұқсат етілген. Атаған түзетулер Топқа қандай да бір әсер етпейді деп күтілуде.

ҚЕХС (IFRS) 4-ке түзетулер «ҚЕХС (IFRS) 9-ды «Қаржы аспаптары» ҚЕХС (IFRS) 4-пен «Сақтандыру келісім-шарттары» бір мезгілде қолдану»

Түзетулер қаржы аспаптары бойынша Компаниялар қазір ҚЕХС жөніндегі кеңес ҚЕХС (IFRS) 4-тің орнына әзірлеп жатқан сақтандыру келісім-шартын есепке алу бойынша жаңа стандартты қолдана бастаған күнге дейін ҚЕХС (IFRS) 9 жаңа стандартын қолдануына байланысты туындайтын мәселелерді жоюға тартылған. Түзетулерге сәйкес, сақтандыру келісім-шарттарын жасайтын Компаниялар екі нұсқаның біреуін таңдай алады: ҚЕХС (IFRS) 9-ды қолданудан уақытша босату немесе салу әдісін қолдану. ҚЕХС (IFRS) 9-ды қолданудан уақытша босатуды қызметі көбінесе сақтандырумен байланысты Компаниялар қолдануы мүмкін. Мұндай Компаниялар ҚЕХС (IFRS) 9-ды қолдануды ҚЕХС (IAS) 39-ды "Қаржы аспаптары: тану және бағалау" 2021 жылғы 1 қаңтарға дейін, бірақ осы мерзімнен кеш емес қолдануды жалғастыра алады. Өтемдік тәсіл ҚЕХС (IFRS) 9 және ҚЕХС (IFRS) 4-ті бір мезгілде қолдану кезінде туындауы мүмкін олардың қосымша құбылмалылығын жою үшін пайда немесе шығынды міндетті түзетуді қарастырады.

Уақытша босатуды 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын және содан кейінгі кезеңдер үшін қолдануға рұқсат етіледі. Өтемдік тәсілді Компаниялар ҚЕХС (IFRS) 9-ды бірінші рет қолданған кезде таңдауы мүмкін және ол ҚЕХС (IFRS) 9-ға ауысу кезінде белгілі бір санатқа жатқызылған қаржы активтеріне қатысты ретроспективті қолданылуы тиіс. Атаған түзетулер Топқа қандай да бір әсер етпейді деп күтілуде.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Шоғырландыру негізі

Шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік Топ бақылайтын Топлар мен ұйымдардың (және оның еншілес ұйымдарының) қаржылық есеп берушілігін қамтиды. Егер Топтың кәсіпорынның қызметінен пайда алу мақсатында оның қаржылық және операциялық саясатын белгілеуге құқығы бар болса, бақылау жүзеге асырылады.

Еншілес ұйымдардың қаржылық есеп берушілігі аталған ұйым сатып алған күннен (Топтың аталған ұйымдарды тиімді бақылауды жүзеге асыруды бастаған күннен) бастап сатқан күнге (Топтың аталған ұйымдарды тиімді бақылауды жүзеге асыруы тоқтаған күнге) дейін Топтың қаржылық есеп берушілігіне шоғырландырылады. Еншілес ұйымдардың жалпы жиынтық кірісі Топтың иелеріне тиесілі.

Топтың еншілес ұйымдардың қаржылық есеп берушілігі сол есептік саясатты қолдана отырып, Топның есеп берушілігі құрастырылған кезеңде құрастырылады.

Шоғырландыру кезінде Топтың ішіндегі операциялардың нәтижесі ретінде туындаған қалдықтар, кірістер мен шығыстар шығарып тасталады.

Қызмет көрсетулер және комиссиялар бойынша кірістерді тану

Қызмет көрсетулер және комиссиялар бойынша кірістер сәйкесінше қызмет көрсетулерді ұсыну шамасына қарай танылады. Мүшелікке кіру жарнасы бойынша және листингтік алымдар бойынша кірістер ұйымды Биржаның мүшелікке қабылдау және құнды қағаздарды Топтың ресми тізіміне қосу туралы шешімнің негізінде танылады. Топтың қандай да бір ұйымнан ай сайынғы мүшелік жарналар ретінде алатын кірісі ай сайын ұдайы негізде аталған ұйым Топтың мүшесі болып тұрған кезде танылады. Ай сайынғы листингтік алымдар бойынша кірістер өздері тиесілі он екі айлық мерзімнің ішінде танылады.

Пайыздық кірістер есептеу қағидасы бойынша бейнеленеді және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісінің мәні қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің (немесе қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің тобы) амортизацияланған құнын есептеуде, сондай-ақ, пайыздық кірісты немесе пайыздық шығысты сәйкесінше кезеңге жатқызуға.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме – қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің таза ағымдағы құнына келтірілетін күтілетін болашақ төлемдер немесе ақша түсімдерінің көмегімен түсіндірілетін пайыздық мөлшерлеме. Сонымен қатар, қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің болуының болжалды мерзімі кезеңінде немесе, қолдануға жарамды болса, барынша қысқа мерзімге ақша ағындарын дисконттау жүзеге асырылады.

Пайыздық кірістер құнды қағаздарға және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша ақша қалдықтарына салынған инвестициялардан түскен пайыздық кірістерді, депозиттер бойынша есептелген сыйлықақыны қамтиды.

Егер қаржы активінің немесе біртекті қаржы активтерінің тобы құнсызданудың нәтижесінде істен шығарылған (жартылай істен шығарылған) болса, пайыздық кіріс құнсызданудан болған шығындарды есептеу мақсатында болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін қолданылған бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені есепке ала отырып, белгіленеді.

Әділ құнды бағалау

Топ қаржы аспаптарын, мысалы, сатуға арналған қолда бар құнды қағаздарды әр теңгерімді құрастырған күні шамамен олардың әділ құнына тең құн бойынша бағалайды. Амортизацияланған құн бойынша қаржы аспаптарың әділ құны туралы ақпарат *23-ескертуде* ашып көрсетіледі.

Әділ құн деген активті сатудан алынған немесе бағалау күні нарыққа қатысушылар арасында әдеттегі тәртіпте жасалатын мәміленің шеңберінде міндеттемені бергені үшін төленген құн болып табылады.

Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле келесідей жүргізіледі деп болжайды:

- немесе негізгі нарықта аталған актив немесе міндеттеме үшін;
- немесе негізгі нарық болмаған жағдайда, аталған актив немесе міндеттеме үшін барынша ыңғайлы нарықта.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Әділ құнды бағалау (жалғасы)

Топтың негізгі немесе барынша ыңғайлы нарыққа қол жетімділігі болуы тиіс. Актив немесе міндеттеменің әділ құны активтің немесе міндеттеменің құнын белгілеу кезінде нарыққа қатысушылар қолданатын болжамдарды қолдана отырып бағаланады, сонымен қатар, нарыққа қатысушылар өздерінің ең жақсы мүдделерімен әрекет етеді деп ұйғарылады.

Топ қалыптасқан жағдайларда қолайлы болып табылатын және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті мәліметтерге қол жетімді, сонымен қатар, орынды бақыланатын бастапқы мәліметтерді ең көп қолдана отырып және бақыланбайтын бастапқы мәліметтерді ең аз қолдана отырып бағалау әдістемелерін қолданады.

Әділ құны қаржылық есеп берушілікте бағаланатын немесе ашып көрсетілетін барлық активтер мен міндеттемелер төменде сипатталған жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы мәліметтердің негізінде әділ құн көздері сатысының шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей – ұқсас активтер мен міндеттемелер бойынша (қандай да бір баға белгілеусіз) актив нарығында нарықтық баға белгілеу;
- 2-деңгей – әділ құнды бағалау үшін маңызды бастапқы мәліметтері нарықта тура немесе жанама болып табылатын сатының ең төменгі деңгейіне жататын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей – әділ құнды бағалау үшін маңызды бастапқы мәліметтері нарықта бақыланатын болып табылмайтын сатының ең төменгі деңгейіне жататын бағалау үлгілері.

Қаржы аспаптары

Қаржы активтері және қаржы міндеттемелері Топ сәйкесінше қаржы аспабына қатысты келісім-шарт бойынша бір тарап болған кезде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бейнеленеді.

Қаржы активтері және қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Қаржы активтері және қаржы міндеттемелерін сатып алу немесе шығаруға тікелей байланысты мәмілелер бойынша шығындар бастапқы тану кезінде сәйкесінше қаржы активтері және қаржы міндеттемелерінің әділ құнын көбейтеді немесе азайтады.

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активтерін жіктеу қаржы активтерін сатып алу мақсаттарына және олардың сипаттамаларына байланысты болады.

Қаржы активтері келесі санаттар бойынша жіктеледі: өтелгенге дейін ұсталатындар; сатуға арналған қолда бар инвестициялар; сондай-ақ, дебиторлық берешек.

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларға Топ өтелгенге дейін ұстап тұруға ниетті және мүмкіндігі бар тіркелетін немесе төлемдермен белгіленетін және тіркелген өтеу мерзімдері бар туынды аспаптар болып табылмайтын листингтік қарыздық құнды қағаздар жатады.

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар әділ құны бойынша бастапқы танылғаннан кейін құнсызданудан сақтық қорларды шегергенде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Топ өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды оларды өтеу мерзіміне дейін (шоғырландырылған жағдайлардағыдан басқа) аз ғана сомадан астам сомаға сатқан немесе қайта жіктеген жағдайда, барлық санат сатуға арналған қолда бар инвестициялардың құрамына ауыстырылуы тиіс. Сонымен қатар, Топтарға соңғы екі жылдың ішінде өтелгенге дейін ұсталатын кез-келген қаржы активін жіктеуге тыйым салынады. Өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды амортизациялау жиынтық кіріс туралы есепте бейнеленеді.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Сатуға арналған қолда бар инвестициялар

Инвестициялар, егер олар белгісіз уақыт кезеңіне ұсталса және нарық жағдайларының өзгеруіне байланысты немесе аталған инвестицияларды жою бойынша талаптарды орындау мақсатында сатылса, сатуға арналған қолда бар ретінде жіктеледі.

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар шамамен әділ құнға тең құн бойынша есепке алынады, ал олардың әділ құнындағы өзгерістер Топтың басқа да жиынтық кірісінің құрамында тікелей сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау сақтық қоры ретінде танылады. Мұндай инвестицияларды өткізген соң, оларға жататын қайта бағалау сақтық қорының сомасы Топтың басқа да жиынтық кірісінен шығарылады және пайдалар мен шығындар туралы есепте танылады. Сатуға арналған қолда бар ретінде жіктелетін корпоративті облигациялар бойынша сыйлықақы тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептеледі және «Пайыздық кірістер» бабында жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Санаттары актив нарығында баға белгілеулері жоқ сатуға арналған қолда бар Қарыздық құнды қағаздарға салынатын және әділ құны бойынша сенімді бағалана алмайтын инвестициялар әр есептік кезеңнің соңында белгіленген құнсызданудан болған шығынды шегергенде өзіндік құны бойынша бейнеленеді.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша есептеледі. Дебиторлық берешектің қысқа мерзімді сипаты бар болса және болашақ ағындарды дисконттаудың әсері материалдық емес болып табылатын болса, дебиторлық берешек бастапқы құны бойынша танылады. Мұндай активтер бойынша кірістер мен шығыстар осындай активтер істен шыққан немесе құнсызданған кезде, сондай-ақ, амортизациялау процесінде пайда немесе шығындың құрамында бейнеленеді.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әр есептік кезеңнің соңында қаржы активтерінің құнсыздануы бағаланады. Қаржы активін бастапқы танығаннан кейін орын алған бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде актив бойынша болжанатын болашақ ақша ағындарының азаюы туралы куәлік беретін дұрыс мәліметтер болған жағдайда, қаржы активтері құнсызданған деп саналады.

Акцияларға салынатын санаттары сатуға арналған қолда бар ұйымдасқан нарықта айналымдағы және айналмайтын инвестициялар бойынша әділ құнның оларды сатып алу құнынан төмен маңызды немесе созылмалы төмендеуі құнсызданудың дұрыс куәлігі болып саналады.

Барлық басқа қаржы активтері бойынша құнсызданудың дұрыс куәлігі келесі болуы мүмкін:

- шығарушы немесе контрагенттің маңызды қаржылық қиындықтары; немесе
- келісім-шартты бұзу, мысалы, пайыздарды немесе қарыздың негізгі сомасын төлеуден бас тарту немесе жалтару; немесе
- пайыздар немесе қарыздың негізгі сомасы төлемі бойынша төлемеу немесе мерзімін өткізіп алу;
- қарыз алушының банкротқа ұшырауының немесе қаржылық қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдығы;
- қаржылық қиындықтардың себебінен аталған қаржы активі үшін актив нарығының жоғалуы.

Сондай-ақ, дебиторлық берешек, жеке-жеке құнсызданған деп танылмаған активтер сияқты қаржы активтерінің шоғырландырылған санаттарының жалпы құнсыздануы бағаланады. Топтың берешекті өндіріп алу бойынша бұрынғы тәжірибесі, берешекті өтеу кезіндегі кідірістер санының көбеюі, сондай-ақ, ұлттық, әдетте, төлем бойынша дефолтпен қатар жүретін экономикада көрінген өзгерістер дебиторлық берешек қоржыны құнының төмендеуінің дұрыс белгісі болуы мүмкін.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері үшін құнсызданудан болған шығындың көлемі активтің теңгерімдік құны және қаржы активіне қатысты бастапқыда қолданылған тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, дисконтталған болжанатын болашақ ақша ағындарының ағымдағы құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Сатып алу құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері үшін құнсызданудан болған шығын активтің теңгерімдік құны және ұқсас қаржы активі үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, дисконтталған болжанатын болашақ ақша ағындарының ағымдағы құны арасындағы айырма ретінде есептеледі. Мұндай құнсызданудан болған шығындар болашақ кезеңдерде қалпына келтірілуге жатпайды.

Құнсызданудан болған шығын дебиторлық берешекті және құнының төмендеуі сақтық қордың есебінен жүзеге асырылатын өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды қоспағанда, тікелей барлық қаржы активтерінің теңгерімдік құнын азайтады. Сондай-ақ, үмітсіздігін таныған жағдайда, дебиторлық берешек немесе өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар, сақтық қордың есебінен істен шығарылады. Сақтық қордың теңгерімдік құнындағы өзгерістер пайдаларда немесе шығындарда бейнеленеді.

Егер кейінгі кезеңде қаржы активінің құнсызданудан болған шығын көлемі (сатуға арналған қолда бар санаттағы қарыз аспаптарын қоспағанда) азайса және мұндай азаю құнсыздануды танығаннан кейін орын алған оқиғаға дұрыс бекітілуі болса, онда бұрын бейнеленген құнсызданудан болған шығын пайдалар мен шығындардың есебі арқылы қалпына келтіріледі. Сонымен қатар, құнсызданудан болған шығын қалпына келтірілген күнгі қаржы активтерінің теңгерімдік құны, егер құнсыздану танылмаған жағдайда, бейнеленетін теңгерімдік құннан аса алмайды.

Егер сатуға арналған қолда бар инвестициялар құнсызданған болып танылса, онда бұрынғы жиынтық кіріс туралы есепте танылған құнсызданудан болған шығынды шегергендегі ағымдағы құн мен (негізгі қарызды өтеуді және амортизацияны шегергенде) олардың ағымдағы әділ құны арасындағы айырманы құрайтын жалпы сома капиталдан жиынтық кіріс туралы есепке ауыстырылады.

Бұрын пайдалар мен шығындарда бейнеленген сатуға арналған қолда бар санаттағы қарыз аспаптарының құнсыздануынан болған шығындар қалпына келтірілмейді. Құнсызданудан болған шығындарды танығаннан кейін мұндай активтердің әділ құнының кез-келген көбеюі басқа да кіріс туралы есепте танылады және сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау қорының бабы бойынша бейнеленеді. Егер әділ құнының артуы құнсызданудан болған шығынды танығаннан кейін болған оқиғаға дұрыс бекітілуі мүмкін болса, сатуға арналған қолда бар ретінде жіктелетін қарыздық құнды қағаздардың құнсызданудан болған шығындар кейіннен пайдалар немесе шығындар арқылы қалпына келтіріледі.

Қаржырқылы қалпына келтіріқтату

Қаржы активі (немесе қолданылатын жеріне қарай – қаржы активінің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтерінің Топқа тиесілі бөлігі) мына жағдайда танылуын тоқтатады, егер:

- активтен ақша ағынын алу құқығының әрекет ету мерзімі аяқталса;
- Топ активке меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен артықшылықтарды берсе;
- Топ бұдан былай активке бақылауы болмағандықтан, шын мәнінде меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен артықшылықтарды бермесе және сақтамаса.

Қаржы активін бергеннен кейін Топ өзіне тәуекелдерді және берілген активтерге иелік етуден болған артықшылықтарды сақтайтын дәрежеде қайта бағалауды жүргізеді. Егер барлық тәуекелдер мен артықшылықтар негізінен сақталған болса, актив қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте есепке алынуын жалғастырады. Егер барлық тәуекелдер мен артықшылықтар негізінен берілген болса, онда активті тану тоқтатылады. Егер барлық тәуекелдер мен артықшылықтар негізінен не сақталмаған, не берілмеген болса, Топ активке бақылауы сақталған ба, соны бақылауды жүргізеді. Егер Топ бақылауды сақтамаған болса, онда активті тану тоқтатылады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Қаржы активтерін тануды тоқтату (жалғасы)

Егер Топ бақылауды сақтаған болса, онда ол активті оның активке қатысуы жалғасқан шамада есепке алуын жалғастырады.

Қаржы активтерін тануды тоқтатқаннан кейін пайда болатын кез-келген пайдалар мен шығындар Топтың жиынтық кіріс туралы есебінің баптарында операциялық қызметтен түскен басқа да кірістер/шығыстар ретінде бейнеленеді.

Қаржы міндеттемелері

Қаржы міндеттемелері мәмілені ресімдеу бойынша шығындарды шегергенде әділ құн бойынша есепке алуға қабылданады.

Әрі қарайғы басқа да қаржы міндеттемелері амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Пайыздық шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептеледі.

Қаржы міндеттемелерін тануды тоқтату

Топ қаржы міндеттемелерін олар өтелгенде, күші жойылғанда немесе олар бойынша талап ету мерзімі аяқталған жағдайда ғана тануын тоқтатады. Қолда бар қаржы міндеттемесі айтарлықтай ерекшеленетін жағдайларда сол кредитордың алдында басқа міндеттемемен алмастырылған кезде немесе қолда бар міндеттеменің келісім-шарттары айтарлықтай өзгертін болса, онда мұндай ауысу немесе өзгеру бастапқы міндеттемені істен шығару және жаңа міндеттемені тану ретінде есепке алынады. Тануы тоқтатылатын қаржы міндеттемесінің теңгерімдік құны және төленген немесе төлеуге тиесілі сыйақының арасындағы айырма пайдалар мен шығындарда танылады.

Ақша және оның баламалары

Ақша және оның баламалары кассадағы ақшаны және Қазақстан Республикасының және одан тыс жерлердегі банктердегі үш айға дейінгі бастапқы өтеу мерзімі бар қолдануы шектелген ақшаларды қоспағанда, ағымдағы шоттар және корреспонденттік шоттар бойынша ақша қалдықтарын қамтиды.

Қолдануы шектелген қаражаттар және қолдануы шектелген ақшалар бойынша Топ мүшелерінің алдындағы міндеттемелер

Қолдануы шектелген қаражаттардың басым бөлігін келесі сауда күні операцияларды жүзеге асыру мақсатында есептік күні Топтың корреспонденттік шоттарында орналастырылған валюталық нарық мүшелерінің ақшалары құрайды. Қосымша, Топтың «Қаржы аспаптарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыру ережелері» (бұдан әрі – «Ереже») ішкі құжатына сәйкес, әр клирингтік қатысушы маржаның белгілі бір деңгейін және Топтың корреспонденттік шотындағы кепілдік қамтамасыз етуді қолдауы тиіс. Сонымен қатар, клирингтік қатысушылардың кейбіреулері сауда күнінің соңында Топтың корреспонденттік шотында келесі сауда күні саудаларды жүзеге асыру мақсатында ақша сомаларын қалдырады. Топ қолдануы шектелген ақшалар сияқты қаражаттарды қарастырады және оларды нарыққа қатысушылардың алдындағы міндеттемелер деп таниды.

Банктердегі қаражаттар

Топ өз қызметінің процесінде 3 (үш) айдан астам мерзімге банктерден ағымдағы шоттар мен салымдарды ашады. Банктердегі белгілі бір өтеу мерзімі бар қаражаттар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша есепке алынады. Банктердегі қаражаттар құнсыздану сақтық қорларын шегергенде, егер мұндай бар болса, есепке алынады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар бастапқыда Негізгі құралдарды сатып алуға тікелей байланысты негізгі шығындар мен орны толтырылмайтын салықтарды қамтитын сатып алынған құны (бастапқы құны) бойынша танылады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Негізгі құралдар бастапқы танылғаннан кейін келесідей есепке алынады:

- 1) қайта бағаланған құн бойынша есепке алу үлгісі бойынша – ғимараттар мен құрылыстар, тұрғын үйлер, жер телімдері және автокөлік құралдары;
- 2) нақты шығындар бойынша есепке алу үлгісі бойынша – Негізгі құралдардың барлық басқа Топтары.

Қайта бағаланған құн бойынша есепке алу үлгісін қолдану кезінде Негізгі құралдар жинақталған амортизация және құнсызданудан болған шығындарды шегергенде қайта бағаланған күні әділ құн бойынша есепке алынады.

Топ аталған бірліктің тиімді қызметінің мерзімін ұзартатын немесе оны қолданудан түсетін болашақ экономикалық пайданы арттыратын жетілдіруге және Негізгі құралдар бірліктерін жөндеуге жұмсалған шығындарды капиталға айналдырады. Осы капиталға айналуының өлшеміне сәйкес келмейтін Негізгі құралдарды жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын шығындар Топтың жиынтық кіріс туралы есебінде олар жұмсалған кезеңде бейнеленеді.

Негізгі құралдардың амортизациясы құнды бірқалыпты істен шығару әдісін қолдана отырып, операциялық шығындар ретінде тиімді қызметті бағалау мерзімі ішінде Топтың жиынтық кіріс туралы есебіне қосылады. Егер Негізгі құралдардың қандай да бір бірлігінің компоненттерінің тиімді қызметінің мерзімі әр түрлі болса, Негізгі құралдардың шоғырландырылғанлеген бірліктері ретінде қарастырылады.

Төменде Топтың Негізгі құралдарының тиімді қызметінің бағалау мерзімдері берілген.

	<i>мерзімдер, жылдармен 2017 жылы қолданылатын</i>	<i>мерзімдер, жылдармен 2016 жылдың 1 желтоқсаны- нан кейін қолданылатын</i>
Ғимараттар	40	40
Машиналар мен жабдықтар	3-15	3-15
Көлік құралдары	6,7	6,7
Басқалар	6-10	6-10

Жер және аяқталмаған құрылыс амортизацияланбайды.

Негізгі құралдардың теңгерімдік құны, тиімді қызметінің мерзімі және амортизациялау әдісі әр есептік күні қайта қарастырылады.

Бейматериалды активтер

Бейматериалды активтер бағдарламалық қамту және лицензияларды қамтиды.

Шоғырландырылған сатып алынған бейматериалды активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бизнесті біріктірудің нәтижесінде сатып алынған бейматериалды активтер құны сатып алынған күнгі әділ құн болып табылады. Бастапқы танылғаннан кейін бейматериалды активтер нақты шығындар бойынша есепке алу үлгісі бойынша есепке алынады. Нақты шығындар бойынша есепке алу үлгісін қолдану кезінде бейматериалды активтер жинақталған амортизация және жинақталған құнсызданудан болған шығындарды шегергенде өзіндік құны бойынша есепке алынады.

Егер Топ материалдық емес активті құратын болса, онда материалдық емес активті әзірлеуге жұмсалатын шығыстар материалдық емес активтің өзіндік құнына қосылады және келісім-шарт талаптарына сәйкес, мақсаты бойынша қолдану үшін материалдық емес актив толық дайын болғанға дейін аяқталмаған құрылыс түрінде есепке алынады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Бейматериалдық активтер (жалғасы)

Іштей құрылған материалдық емес активтің өзіндік құны материалдық емес актив танудың өлшемдеріне алғашқы рет жауап беретін шама болатын күні келтірілген келесі шығындардың сомасын білдіреді және тікелей бөлінуі және ақылға қонымды және кейінгі негізде әзірлеуге, жасауға, өндіруге және активті мақсаты бойынша қолдануға даярлауға жатқызылуы мүмкін барлық шығындарды қамтиды:

- 1) материалдық емес активті құру кезінде қолданылған немесе тұтынылған материалдар мен қызмет көрсетулерге жұмсалған шығындарды;
- 2) активті құрумен тікелей айналысатын қызметкерлерге байланысты еңбек ақы және басқа шығындарды (Топ мұндай жұмыстар барлық жоғарыда көрсетілген талаптарға сәйкес келген жағдайда, атқарылған жұмыс туралы есептердің негізінде бағдарламалық өнімдерді өңдеумен тікелей айналысатын қызметкерлердің сыйақысын капиталға айналдыруды жүзеге асырады);
- 3) құрылатын активке тікелей қатысты активті құру үшін қолданылған заңды құқықты, патенттерді және лицензияларды тіркеуге жұмсалған баж сияқты кез-келген шығындарды қамтиды.

Бейматериалды активтердің шектеулі және белгісіз тиімді пайдалану мерзімі болуы мүмкін.

Белгісіз тиімді пайдалану мерзімі бар бейматериалды активтер амортизацияланады, бірақ, жыл сайын құнсыздануы тексеріледі.

Төменде бейматериалды активтердің тиімді пайдалану мерзімдерін бағалау мерзімдері берілген:

	<i>мерзімдер, жылдармен</i>	<i>мерзімдер, жылдармен</i>
	<i>2017 жылы қолданыла- тын</i>	<i>2016 жылдың 1 желтоқсаны- нан кейін қолданыла- тын</i>
Іштей әзірленетін бағдарламалық қамту	3-9	3-9
Басқа да бағдарламалық қамтулар және лицензиялар	5	5
Басқа да MEA	5	5

Сақтық қорлар

Сақтық қорлар Топтың бұрынғы оқиғалардың нәтижесінде пайда болған міндеттемелері (заңды немесе жобаланатын) бар болғанда және Топ аталған міндеттемелерді өтеуі тиіс болуының жоғары ықтималдығы бар болғанда және мұндай міндеттемелердің көлемі жеткілікті дәрежеде нақты бағалануы мүмкін болғанда, есепке алуда бейнеленеді.

Есепке алуда бейнеленетін алдағы шығындардың сақтық қорының көлемі аталған міндеттемелер үшін тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді есепке ала отырып, есептік күні белгіленген міндеттемелерді өтеу үшін қажетті сомаларды ең жақсы бағалауды білдіреді. Егер сақтық қордың көлемі міндеттемелерді өтеу бойынша болжанатын ақша ағындарының негізінде есептелетін болса және уақыттағы ақша құнының өзгеруінің әсері маңызды болып табылса, онда сақтық қор осындай ақша ағындарының дисконтталған құны ретінде белгіленеді.

Егер міндеттемелерді өтеу үшін қажетті төлемдер үшінші тараптан жартылай немесе толық орны толтырылатын болса, сәйкесінше дебиторлық берешек орнын толтыру алынатындығына толық сенімділік және осы дебиторлық берешек сомасын сенімді бағалау үшін мүмкіндік болған жағдайда, актив ретінде бейнеленеді.

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)****Шетелдік валюталар**

Топтың әр жеке топтың қаржылық есеп берушілігін дайындау кезінде атқарымдық валютадан (бұдан әрі – «шетелдік валюталар») ерекшеленетін Топ валютамен жүзеге асыратын операциялар операция болған күні айырбас бағамы⁴ бойынша есепке алынады. Шетел валюталарымен көрсетілген ақша баптары әр есептік кезеңнің соңында сәйкесінше валюталық бағам бойынша қайта есептеледі. Әділ құнымен есепке алынатын шетел валюталарымен көрсетілген ақша емес баптар әділ құн белгіленген күні әрекет еткен айырбас бағамдары бойынша қайта есептелуі тиіс. Шетел валюталарымен көрсетілген тарихи құны бойынша бейнеленген ақша баптары қайта есептелмейді.

Төменде Топ шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті құрастыру кезінде қолданған жыл соңындағы айырбас бағамдары берілген:

	2017 жылғы 31	2016 жылғы 31
	желтоқсан	желтоқсан
KZT/1 USD	332,33	333,29
KZT/1 EUR	398,23	352,42
KZT/1 RUR	5,77	5,43
KZT/1 GBP	448,61	409,78

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Жай акциялар бойынша дивидендтер өздері жарияланған кезеңде меншікті қаражаттарының азаюу ретінде бейнеленеді. Есептік күннен кейін жарияланған дивидендтер ҚЕХС (IAS) 10-ға «Есептік күннен кейінгі оқиғалар» сәйкес, есептік күннен кейінгі оқиға ретінде қарастырылады және олар туралы ақпарат тиісті түрде ашып көрсетіледі.

Капиталдың құрамындағы сақтық қорлар мен қорлар

Топтың қаржылық жағдай туралы есебінде бейнеленген капиталдың құрамындағы сақтық қорлар мен қорлар келесіні қамтиды:

- сатуға арналған қолда барлар санатына жатқызылған инвестициялардың әділ құнының өзгеруі жататын сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау сақтық қоры;
- негізгі құралдарды қайта бағалау сақтық қорлары;
- туынды аспаптар нарығына қатысушылардың ықтимал дефолтын жабу үшін қалыптасатын басқа да қорлар.

2010 жылы Топтың кеңесі туынды аспаптар бойынша нарыққа қатысушылардың төлем қабілетсіздігі тәуекелін жабу үшін 170.000 мың теңге сомасында сақтық қор қорын құру туралы шешім қабылдады. Сақтық қор қоры фьючерстік валюталық келісім-шарттармен сауда жасауға арналған 70.000 мың теңге және Топтың индекстік фьючерстік келісім-шарттармен сауда жасауға арналған 100.000 мың теңге сақтық қор қорынан тұрады. 2015 жылы 55.000 мың теңге сомасында «қор» Топтық нарық секторы бойынша клирингтік сақтық қор қорын құру туралы шешім қабылданды. 2017 жылғы 14 желтоқсанда «қор» Топтық нарық секторы бойынша клирингтік сақтық қор қорын 70.000 мың теңгеге дейін ұлғайту туралы шешім қабылданды.

Сақтық қор қоры капитал қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте басқа да қорлардың құрамына кіреді.

⁴ Функционалды валютамен қайта есептеу, ҚРҰБ бухгалтерлік есеп пен қаржылық есеп берушілік аясындағы қызметті реттейтін, уәкілетті мемлекеттік органмен бірлесіп белгіленген, валюта айырбастаудың нарықтық бағамын қолданумен іске асырылады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Қауымдастырылған Топтарға салынатын инвестициялар

Қаржылық және операциялық қызметіне маңызды әсер ететін әрі еншілес ұйым болып та, бірлескен ұйым болып та табылмайтын Топ қауымдастырылған Топ болып табылады. Маңызды әсер ұйымның қаржылық және шаруашылық қызметіне қатысты шешімдерді қабылдауға қатысу құқығын білдіреді, бірақ, осындай қызметке қатысты бақылауды немесе бірлескен бақылауды білдірмейді.

Қауымдастырылған топ қызметінің нәтижелері, сондай-ақ, активтері мен міндеттемелері үлестік қатысу әдісімен аталған шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікке қосылған. Үлестік қатысу әдісіне сәйкес, қауымдастырылған топқа салынатын инвестициялар бастапқыда қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте сатып алынған құны бойынша танылады және кейіннен Топтың үлесін есепке ала отырып, қауымдастырылған топтың пайдасы немесе шығынында және басқа да жиынтық кірісінде түзетіледі.

Топ инвестициялары бойынша құнсызданудан болған шығынды тану қажеттігін белгілеу үшін қауымдастырылған Топқа ҚЕХС 36 "Активтердің құнсыздануы" талаптары қолданылады. Қажет болған жағдайда, инвестицияның (соның ішінде гудвилдің) теңгерімдік құны ҚЕХС (IAS) 36-ға сәйкес, оның орны толтырылатын құнын (сатуға жұмсалатын шығындарды шегергенде пайдалану құны және әділ құнынан ең жоғарғы мәнді) оның теңгерімдік құнымен салыстыру арқылы құнсыздануға тестілеуден өтеді. Танылған құнсызданудан болған шығын инвестицияның теңгерімдік құнының құрамына кіреді. Мұндай құнсызданудан болған шығынды қалпына келтіру ҚЕХС (IAS) 36-ға сәйкес, инвестицияның орны толтырылатын құны кейіннен ұлғайған кезде танылады.

Егер Топқа қатысушы ұйым қауымдастырылған топпен операциялар жүргізсе, қауымдастырылған топпен жасалған мәмілелер бойынша туындайтын пайдалар мен шығындар Топтың шоғырландырылған есеп берушілігінде Топқа жатпайтын қауымдастырылған топқа қатысу үлесінің шеңберінде ғана танылады.

Салық салу

Корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтардан тұрады және кейінге қалдырылған салық тура басқа да жиынтық кіріс немесе капиталда есепке алынатын операцияларға жатқан кездегі жағдайларды қоспағанда, Топтың пайдалар мен шығындар туралы есебінде бейнеленеді.

Корпоративті кіріс салығы бойынша ағымдағы шығындар сомасы кезең үшін төлемге есептелген және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, өткен жылдардың салықтық берешегі бойынша барлық түзетулерді есепке ала отырып, есептік күні әрекет ететін салық салу мөлшерлемелерінің негізінде есептелген салықтың болжалды көлемі болып табылады.

Кейінге қалдырылған корпоративті кіріс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер міндеттемелердің теңгерімдік әдісін қолдана отырып, барлық уақытша айрмаларға қатысты есептеледі. Кейінге қалдырылған салықтар Топтың бірлесуі болып табылмайтын және жасалған күні бухгалтерлік кіріс және салық салынатын кіріс және шығынға әсер етпейтін мәміле бойынша гудвиллді, активті немесе міндеттемені бастапқы танудың нәтижесінде кейінге қалдырылған корпоративті кіріс салығының туындауын қоспағанда, активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы және олардың қаржылық есеп берушіліктегі теңгерімдік құны арасындағы барлық уақытша айрмалар бойынша белгіленеді.

Кейінге қалдырылған салық бойынша актив шегерілетін уақытша айрмалар қолданылуы мүмкін салық салынатын пайда алудың маңызды ықтималдығы қандай дәрежеде бар болса, сондай дәрежеде ғана танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің теңгерімдік құны әр есептік күні қайта қарастырылады және активтердің барлығын немесе бір бөлігін қолдануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайдаға қол жеткізу күмәнді болып бағаланатын дәрежеде төмендетіледі.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Салық салу (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер есептік күні күшіне енген немесе нақты күшіне енген заңнамаға сүйене отырып, активті өткізу немесе міндеттемені реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Топ кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуды жүргізеді және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қорытынды айырманы бейнелейді, егер:

- Топтың ағымдағы салық талаптарын ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы есепке алуды жүргізуге заңды тіркелген құқығы бар; және
- кейінге қалдырылған салық активтері және міндеттемелері бір ғана салық субъектісінен бір ғана салық органы өндіріп алатын кіріс салығына жатады.

Маңызды бухгалтерлік болжамдар және бағалаулардағы белгісіздік көздері

Топтың есеп саясатының ережелерін қолдану процесінде Жетекшілік басқа көздерден айқын болып табылмайтын активтер және міндеттемелердің теңгерімдік құнына қатысты болжалдар, бағалаулар және жорамалдар жасайды. Бағалау мәндері және олардың негізінде жатқан болжамдар нақты жағдайларда орынды болып саналатын бұрынғы тәжірибеге және басқа да факторларға сүйене отырып қалыптасады. Нақты нәтижелер бұл бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Бағалаулар және базалық пайымдар ұдайы қайта қарастырылады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер егер өзгеріс сол кезеңге ғана немесе өзгеру кезеңінде және болашақ кезеңдерде әсер ететін болса, егер өзгеріс ағымдағы кезеңге де, болашақ кезеңдерге де әсер ететін болса, бағалау қайта қарастырылатын кезеңде танылады.

Бағалаулардағы белгісіздіктердің негізгі көздері

Төменде болашаққа қатысты келесі қаржылық жыл ішінде активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнын маңызды түзетулерге әкелуі мүмкін ықтималдықтың үлкен үлесімен негізгі болжамдар және есептік кезеңнің соңындағы бағалаулардағы басқа да бағалаулардағы белгісіздіктердің негізгі көздері берілген.

Дебиторлық берешектің құнсыздануы

Дебиторлық берешек қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте басқа да активтердің құрамына қосылады.

Топ ұдайы дебиторлық берешектің құнсыздануын бағалауды ұдайы жүргізеді. Топтың сақтық қорлары дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындарды тану үшін құрылады. Топ (i) ағымдағы күні қолда бар болашақтағы ысырап нормалары туралы болжамдар және құнсызданған дебиторлық берешек бойынша әлеуетті шығындарды бағалау нақты көрсеткіштерге негізделгендіктен, олар кезеңнен кезеңге өзгеруге өте бейімделуіне байланысты белгісіздіктің негізгі көзімен дебиторлық берешектің құнсыздануының сақтық қорларына байланысты есептік бағалауларды есептейді; және (ii) шығынды бағалау мәні және Топқа нақты келтірілген шығындар арасында маңызды айырма болған кезде Топтың кейінгі кезеңдердегі қаржылық есеп берушілігіне маңызды әсер етуі мүмкін сақтық қорларды қалыптастыру қажет болады.

Қаржы активтерінің құнсыздануының сақтық қорлары қаржылық есеп берушілікте қолда бар экономикалық және саяси жағдайлардың негізінде белгіленеді. Қазақстан Республикасында қандай өзгерістердің болатынын және бұл өзгерістердің болашақ кезеңдерде қаржы активтерінің құнсыздануының сақтық қорларының лайықтығына қандай әсерінің болатынын алдын ала болжайтын жағдайда емес.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)

Маңызды бухгалтерлік болжамдар және бағалаулардағы белгісіздік көздері (жалғасы)

Дебиторлық берешектің құнсыздануы (жалғасы)

Борышқор қарыз сомасын тиісті келісім-шартта көрсетілген мерзімде өтемеген жағдайда, берешектің мерзімі өтіп кеткен болып саналады және жіктелуі тиіс болады.

Мерзімі өтіп кеткен дебиторлық берешекті жіктеу келесі санаттарға сәйкес, мерзімін өткізіп алған күндердің санына байланысты жүзеге асырылады:

- 1) 1-санат – 30-шы күнді қоса алғанда мерзімін өткізіп алу;
- 2) 2-санат – 30 күннен астам және 180-ші күнді қоса алғанда мерзімін өткізіп алу;
- 3) 3-санат – 180-ші күнді қоса алғанда мерзімін өткізіп алу.

Мерзімі өтіп кеткен дебиторлық берешекті жіктеуге байланысты келесі көлемдерде ағымдағы кезең шығындары есебінен сақтық қорлар (провизиялар) құрылады:

- 1) 1 -санат – Мерзімі өтіп кеткен дебиторлық берешек сомасынан 0%;
- 2) 2 -санат – Мерзімі өтіп кеткен дебиторлық берешек сомасынан 50%;
- 3) 3 -санат – Мерзімі өтіп кеткен дебиторлық берешек сомасынан 100%.

Егер Топта 180 күн аяқталғанға дейін Топтың тиісті растаушы құжаттамамен (заңды күшіне енген сот шешімі, борышқорды – заңды тұлғаны және басқаларды жоюдың аяқталуы) дебиторлық берешекті алуға құқығы болмағандығын растайтын жағдайлар туындайтын болса, онда аталған дебиторлық берешек аталған жағдайлар туындаған күні 3-санат бойынша жіктелуі тиіс болады.

Топ 3-санат бойынша жіктелген қарыз бойынша ғана бухгалтерлік есепте және борышқордың қарыз сомасын өтеуге алып келген мерзімі өткен дебиторлық берешекті өндіріп алу бойынша барлық шараларды қолданғаннан кейін активті тануын тоқтатады.

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша дебиторлық берешектің жалпы құны сәйкесінше 93.218 мың теңгені және 60.704 мың теңгені құрады, ал құнсызданудың сақтық қор сомасы сәйкесінше 6.598 мың теңгені және 14.542 мың теңгені құрады (19-ескерту).

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық, валюталық және кедендік заңнамасы әр түрлі түсіндірулерді жасап алады және жиі өзгертулерге ұшырап отырады. Жетекшіліктің Топтың мәмілелері мен қызметіне қатысты қолданылатын осындай заңнамаға қатысты түсіндіруімен тиісті аймақтық және мемлекеттік органдар келіспеуі мүмкін.

Салық кезеңдері салық органдарының тексеруі үшін салық тексеруі жүргізілетін жылдардан бұрынғы он бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болып қалады.

Жетекшілік 2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде оның қолданылатын заңнаманы түсіндіруі сәйкесінше болып табылады және Топтың салық, валюта және кеден бойынша жайғасымы расталуының ықтималдығы бар деп санайды.

Тиісті органдар тексергеннен кейін Топтың таза кірісында бейнеленуі мүмкін қосымша салықтар, айыппұлдар және өсімақылар есептелуі мүмкін.

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ (жалғасы)****Маңызды бухгалтерлік болжамдар және бағалаулардағы белгісіздік көздері (жалғасы)***Сот даулары*

ҚЕХС-ке сәйкес, Топ дұрыс бағалануы мүмкін өткен оқиғалардың салдарынан пайда болған ағымдағы міндеттемелер болған кезде ғана провизияларды қалыптастырудың қажеттігін таниды. Көрсетілген өлшемдерге сәйкес келмейтін келісім-шартты міндеттеме қаржылық есеп берушілікке ескертулерде ашып көрсетілуі мүмкін. Сот дауларына қатысты аталған қағиданы қолдану Топтан ол бақылайтын салалардан тыс жерлердегі әр түрлі оперативтік және заңдық мәселелер бойынша шешімдер қабылдауды талап етеді. Сот даулары болған жағдайда, сондай-ақ, әр есептік күні провизияларды қалыптастырудың қажеттігін бағалау үшін Топ аяқталмаған сот дауларын қайта қарау саясатын ұстанатын болады. Топ провизияларды қалыптастырудың қажеттігі туралы шешім қабылдаған кезде есепке алынатын келесі факторлар бар: талап-арыздың, талапты немесе айыппұлдың мәні; сот дауларының өзі үшін қолайсыз аяқталуының нәтижесінде Топқа келтірілуі мүмкін әлеуетті шығын сомасы; сот дауларының барысы (соның ішінде, қаржылық есеп берушілікті құрастырған күннен кейін, бірақ ол жарияланғанға дейін); заңгерлік кеңес берушілердің пікірі; бұрынғы осындай даулардың тәжірибесі; Топ жетекшілігінің талап-арызға, талапқа немесе айыппұлға қалай әрекет ету керектігіне қатысты кез-келген шешімі. Осы шоғырландырылған қаржылық есеп берушілік шыққан күнгі жағдай бойынша Топ сот дауларына тартылған жоқ.

4. ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУЛЕР ЖӘНЕ КОМИССИЯЛАР БОЙЫНША КІРІСТЕР

	2017 жыл	2016 жыл
Қызмет көрсетулер және комиссиялар бойынша кірістер		
Листингтік алымдар	654.159	570.310
Топқа мүшелікке кіргені үшін алымдар	360.034	379.871
Топтағы операциялар үшін комиссиялық сыйақылар	687.838	331.770
Ақпараттық қызмет көрсетулерден түскен кірістер	212.687	199.578
Қашықтықтан қол жеткізу қызметтерінен түскен кірістер	22.793	24.657
Клирингтік алымдар	1.949	791
Барлығы қызмет көрсетулер және комиссиялар бойынша кірістер	1.939.460	1.506.977

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

5. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР

	<i>2017 жыл</i>	<i>2016 жыл</i>
Пайыздық кірістер мыналарды қамтиды:		
Құнсыздануға ұшырамаған қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер	552.119	647.853
Құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер	2.041	2.041
Барлығы пайыздық кірістер	554.160	649.894
Амортизацияланған құн бойынша бейнеленген қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер мыналарды қамтиды:		
Банктердегі қаражаттар бойынша пайыздық кірістер	166.117	471.438
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар бойынша пайыздық кірістер	372.516	136.779
Құнды қағаздармен кері «репо» операциялары бойынша сыйақыны алуға байланысты пайыздық кірістер	3.623	39.000
Ақша және оның баламалары бойынша пайыздық кірістер	11.904	2.677
Әділ құн бойынша бейнеленген қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер мыналарды қамтиды:		
Сатуға арналған қолда бар инвестициялар бойынша пайыздық кірістер	-	-
Барлығы қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер	554.160	649.894

6. ПАЙЫЗДАР ЕСЕПТЕЛЕТІН АКТИВТЕРДІҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫНЫҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛАРДЫҢ САҚТЫҚ ҚОРЫ

Пайыздық кірістер есептелетін активтердің құнсыздануы бойынша сақтық қорлардың өзгеруі туралы және басқа да сақтық қорлар бойынша ақпарат келесідей ұсынылған:

	<i>Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар</i>	<i>Басқа да активтер</i>	<i>Барлығы</i>
2015 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	39.858	6.629	46.487
Сақтық қорлардың қалыптасуы	-	8.472	8.472
Есептен шығару	-	(559)	(559)
2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	39.858	14.542	54.400
Сақтық қорлардың қалыптасуы	-	(656)	(656)
Есептен шығару	(35.966)	(7.288)	(43.254)
2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	3.892	6.598	10.490

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***7. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР БОЙЫНША ТАЗА ПАЙДА (шығын)**

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда 2.927 мың теңгені құрады, негізінен 13-ескертуде ұсынылған «Цеснабанк» АҚ валюталық депозиті бойынша қалыптасты. 2016 жылы: шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза шығын 4.306 мың теңге көлемінде.

8. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

	2017 жыл	2016 жыл
Қызметкерге жұмсалатын шығындар	980.570	836.755
Тозық және амортизация	134.795	75.217
Әлеуметтік салық	98.081	81.950
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан болған шығын	54.410	4.796
Негізгі құралдар және МЕА –ға техникалық қызмет көрсету	47.842	38.009
Банктің қызмет көрсетулері	46.698	13.837
Корпоративті кіріс салығынан басқа салықтар	43.122	34.581
Коммуникациялар және SWIFT қызмет көрсетуі	30.339	29.792
Бизнесі дамытуға жұмсалатын шығындар	26.237	20.966
Іссапар шығындары	23.458	31.758
Ұстау және операциялық жалға алу бойынша шығындар	17.741	19.879
Кәсіби қызмет көрсетулер	14.101	22.273
Ақпараттық қызмет көрсетулер	13.651	9.422
Мүшелік жарналар	12.554	12.953
Қызметкерді оқыту	8.066	5.161
Пошталық және шабармандық қызмет көрсетулерге жұмсалатын шығындар	2.443	1.567
Сақтандыру шығындары	1.519	1.409
Басқа да шығындар	60.345	46.489
Барлығы операциялық шығындар	1.615.972	1.286.814

Топтың шығындары есептік кезеңде 2016 жылмен салыстырғанда 329.158 мың теңгеге (+25,58%) өсті. Төменде Топтың шығындарының негізгі баптары бойынша маңызды ауытқуларға қатысты ақпарат ұсынылған.

Қызметкерге жұмсалатын шығындардың 2017 жылы 143.815 мың теңгеге (+17,2%) өсуі және сәйкесінше әлеуметтік салық бойынша шығындардың 2016 жылмен салыстырғанда 16.131 мың теңгеге (+19,7%) өсуі көбінесе бос орындардың толтырылуымен және Топтың штат санының, сондай-ақ, Қызметкерлерге әлеуметтік төлемдер бойынша шығындардың (жүктілік және босану бойынша демалысты төлеу бойынша материалдық көмек) артуымен түсіндіріледі.

Персоналға шыққан шығындарда Топтың бейматериалды активтеріне айналдырылатын, бағдарламалық өнімдерді аяғына дейін жасаумен тікелей айналысатын, қызметкерлердің сыйақылары ескерілмеген. Жоғарыда айтылмыш сыйақылар туралы ақпарат осы есеп берушіліктің 18 ескертпесінде ашылған.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

8. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАР (жалғасы)

2016 жылғы 1 желтоқсаннан бастап, тозық және амортизацияның жаңа нормаларының қолданылуы аталған шығындардың 2017 жылы 2016 жылмен салыстырғанда 59.578 мың теңгеге (+79,2%) артуына әсер етті.

Есептік жылы негізгі қаражатты қайта бағалау бойынша шығын Алматы қаласы, Байзақов көшесі, 280-үйде орналасқан әкімшілік ғимаратты қайта бағалаудың есебінен 2016 жылмен салыстырғанда 49.614 мың теңгеге (+1.034,5%) артық.

Банктік қызмет көрсетулер бойынша шығындардың 2017 жылы өткен есептік жылмен салыстырғанда 32.861 мың теңгеге (+237.5%) өсуі "Орталық құнды қағаздар депозитарий" АҚ-ның мәмілелерді тіркегені үшін тарифтерінің өсуіне байланысты.

Негізгі қаражатқа және МЕА –ға техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын шығындардың 2016 жылмен салыстырғанда есептік кезеңде 9.833 мың теңгеге (+25,9%) артуы Алматы қаласы, Байзақов көшесі, 280-үйде орналасқан әкімшілік ғимараттарды ағымдағы жөндеуге байланысты.

Басқа да шығындар 2017 жылы 2016 жылмен салыстырғанда негізінен 7.432 мың теңге сомаға ДӨО мамандандырылған кешенінің аяқталмағын құрылысын есептен шығару бойынша шығындар есебінен және міндетті медициналық сақтандыру бойынша АҚС келісім-шарттар бойынша шығындар есебінен 13.856 (+29,8%) мың теңгеге артты.

9. КОРПОРАТИВТІ КІРІС САЛЫҒЫ

Корпоративті кіріс салығы бойынша шығын келесі баптардан тұрады:

	<u>2017 жыл</u>	<u>2016 жыл</u>
Ағымдағы корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар	121.442	139.762
Кейінге қалдырылған корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар	(8.609)	6.439
Корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар	112.833	146.201

Топ ағымдағы кезеңге ҚЕХС-тен ерекшеленуі мүмкін Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес, салық базасының негізінде корпоративті кіріс салығы бойынша есеп айырысуларды жүзеге асырады.

Шығындардың кейбір түрлері салық салу мақсаты үшін есепке алынбайтын болғандықтан, сондай-ақ, Топтың салық салынбайтын кірісі болуының салдарынан белгілі бір тұрақты салық айырмалары туындайды.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есеп берушілік мақсатындағы активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны және салық салу мақсатында белгіленетін сома арасындағы уақытша айырмалардан болған таза салық нәтижесін бейнелейді. 2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңында қолда бар уақытша айырмалар негізінен кірістер мен шығыстарды есепке алудың әр түрлі әдістеріне/мерзімдеріне байланысты, сондай-ақ, кейбір активтердің есептік және салықтық құнына қолданылатын әр түрлі тәсілдерге байланысты пайда болатын уақытша айырмаларға байланысты.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

9. КОРПОРАТИВТІ КІРІС САЛЫҒЫ (жалғасы)

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы уақытша айырмалардан болған салық нәтижесі келесідей ұсынылған:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	Басқа да жиынтық кірістер құрамында	Пайдалар және шығындар туралы есепте	2016 жылғы 31 желтоқсан
Шегерілетін уақытша айырмалардан болған салық нәтижесі				
Қолданылмаған демалыстар бойынша сақтық қорлар	6.200	–	(1.001)	7.201
Негізгі құралдар	91	–	(33)	124
Активтердің құнсыздануы бойынша сақтық қорлар	3.473	–	(493)	3.966
Күмәнді талаптар бойынша сақтық қорлар	740	–	(46)	786
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша активтер	10.504	–	(1.573)	12.077
Салық салынатын уақытша айырмалардан болған салық нәтижесі				
Негізгі құралдар	(33.417)	4.019	10.182	(47.618)
Кейінге қалдырылған кіріс міндеттемелері	(33.417)	4.019	10.182	(47.618)
Барлығы кейінге қалдырылған кіріс міндеттемелері	(22.913)	4.019	8.609	(35.541)

Кейінге қалдырылған таза кіріс міндеттемелерінің қозғалысы

	2017 жылғы 31 желтоқсан	Басқа да жиынтық кірістер құрамында	Пайдалар және шығындар туралы есепте	2016 жылғы 31 желтоқсан
Жылдың басындағы таза кейінге қалдырылған кіріс міндеттемелері	35.541	–	11.383	24.158
Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша кейінге қалдырылған салық	(4.019)	(4.019)	(4.944)	4.944
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша шығын	(8.609)	–	(15.048)	6.439
Жылдың соңындағы таза кейінге қалдырылған кіріс міндеттемелері	22.913	(4.019)	(8.609)	35.541

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***9. КОРПОРАТИВТІ КІРІС САЛЫҒЫ (жалғасы)****Кейінге қалдырылған таза кіріс міндеттемелерінің қозғалысы (жалғасы)**

Кейінге қалдырылған салық активі «eTrade.kz» ЖШС еншілес топқа қатысты танылған.

Төмендегі салыстырып тексерулерде қолданылатын, салық мөлшерлемесі, Қазақстан Республикасының салықтық заңнамасына сәйкес салық салынатын кіріс бойынша 20 % мөлшеріндегі корпоративтік салықтық мөлшерлеме болып табылады.

Аталған қаржылық есеп берушілікте бейнеленген корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар және 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы нормативтік салық мөлшерлемесіне көбейтілген корпоративті кіріс салығы бойынша шығындарды есепке алғанға дейінгі пайда арасындағы салыстыру келесідей:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылда	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылда
Салық салынғанға дейінгі пайда	905.642	867.976
Корпоративті кіріс салығының нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Белгіленген мөлшерлеме бойынша салық	181.128	173.595
Салық салынбайтын пайыздық кіріс және басқа да мемлекеттік құнды қағаздар бойынша және басқа да құнды қағаздар бойынша кіріс	(74.503)	(27.356)
Салық салынатын базаны азайтпайтын шығындар		
Жалпы және әкімшілік шығындар	2.672	5.814
Мүшелік жарналар	2.379	2.468
Басқа да активтердің құнсыздануы бойынша сақтық қорлар	158	1.003
Сатуға арналған қолда бар құнды қағаздарды сатудан түскен кіріс	-	-
Қауымдасқан компанияның пайдасындағы үлес	(159)	(122)
Басқалар	1.158	(9.201)
Барлығы корпоративті кіріс салығы бойынша тұрақты айырмалар	(68.295)	(27.394)
Корпоративті кіріс салығы бойынша шығындар	112.833	146.201

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***10. АКЦИЯҒА ТҮСЕТІН ПАЙДА**

Акцияға түсетін базалық және көбейтілген пайданы есептеу үшін қолданылған пайданың және жай акциялардың орташа сарапталған санының көрсеткіші төменде көрсетілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Компания акционерлеріне тиесілі жылдағы таза пайда	792.809	721.775
Акцияға түсетін базалық пайданы есептеу үшін арналған жай акциялардың орташа сарапталған саны	942.013	942.013
Акцияға түсетін базалық және көбейтілген пайда (теңге)	841,61	766,20

11. АҚША ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша	381	417
Басқа банктердегі корреспонденттік және ағымдағы шоттар	102.378	109.742
Барлығы ақша және оның баламалары	102.759	110.159

12. ҚОЛДАНЫЛУЫ ШЕКТЕЛГЕН АҚША

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
ҚР Ұлттық банкі	1.859.408	426.636
Барлығы қолданылуы шектелген ақша	1.859.408	426.636

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша қолданылуы шектелген ақша шетел валютасымен жасалатын операцияларды жүзеге асыру мақсатында орналастырылған Топ мүшелерінің қаражаттарымен ұсынылған. Қаражаттарды келесі Топ мүшелері орналастырған:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстанның екінші деңгейлі банктері	1.820.960	392.851
Басқа да қаржы ұйымдары	38.448	33.785
Барлығы қолданылуы шектелген ақша бойынша міндеттемелер	1.859.408	426.636

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

13. БАНКТЕРДЕГІ ҚАРАЖАТТАР

	2017 жылғы 31 желтоқсан			2016 жылғы 31 желтоқсан		
	%	Өтеу мерзімі	Сома	%	Өтеу мерзімі	Сома
Жедел депозиттер						
«Альфа-Банк» ЕБ» АҚ	10,0	2019 жылғы ақпан	960.000	13,0	2017 жылғы қаңтар	555.401
	2,5				2017 жылғы ақпан-тамыз	467.834
«Цеснабанк» АҚ		2018 жылғы тамыз	248.011	3-15		
	10,0	2018 жылғы ақпан	718.330	16,0	2017 жылғы ақпан	1.611.891
«Сбербанк России» ЕБ АҚ						
Барлығы банктегі қаражаттар			1.926.341			2.635.126

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша банктегі шоттар сәйкесінше 3.846 мың теңге және 72.017 мың теңге сомасына есептелген пайыздарды қамтыды.

14. САТУҒА АРНАЛҒАН ҚОЛДА БАР ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	Иелік үлесі, %	Сома	Иелік үлесі, %	Сома
Үлестік құнды қағаздар				
«Орталық құнды қағаздар депозитарийі» АҚ	34,69	18.800	34,69	18.800
«Қырғызстан қор Тобы» ЖАҚ	10,58	2.253	10,58	2.253
Барлығы үлестік құнды қағаздар	–	21.053	–	21.053
Барлығы сатуға арналған қолда бар инвестициялар	–	21.053	–	21.053

"Орталық құнды қағаздар депозитарийі" АҚ және «Қырғызстан қор Тобы» ЖАҚ акциялары актив нарығының және ұқсас қаржы аспаптарының болмауына байланысты, сондай-ақ, олардың әділ құны басқа әдістерді қолдана отырып, сенімді бағалана алмауына байланысты сатып алынған құны бойынша бейнеленеді. Жетекшілік құнсыздандудың болу фактісіне салынатын инвестицияларды ұдайы тексереді.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

15. ӨТЕЛГЕНГЕ ДЕЙІН ҰСТАЛАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Корпоративті облигациялар	25.944	61.912
Құнсыздануға шығындардың сақтық қорын шегергенде (б- ескерту)	(3.892)	(39.858)
	22.052	22.054
Қысқа мерзімді мемлекеттік қағаздар		
ҚР Ұлттық банкінің ноталары	4.134.067	2.525.010
Барлығы өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	4.156.119	2.547.064

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы құнсыздануға шығындардың сақтық қорының қозғалысы туралы ақпарат б-ескертуде ұсынылған.

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	Номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	Сума	Номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	Сума
Қарыздық құнды қағаздар				
«Өрнек XXI» АҚ	–	–	i + 2,50	35.967
«Темірбанк» АҚ	8,00	25.944	8,00	25.945
		25.944		61.912
Құнсызданудан болған шығындардың сақтық қорын шегергенде		(3.892)		(39.858)
		22.052		22.054
Қысқа мерзімді мемлекеттік қағаздар				
ҚР Ұлттық банкінің ноталары		4.134.067		2.525.010
Барлығы өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар		4.156.119		2.547.064

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар сәйкесінше 436 мың теңге және 6.703 мың теңге сомасына есептелген сыйақыны қамтыды.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

16. ҚАУЫМДАСТЫРЫЛҒАН ТОПҚА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қауымдастырылған топқа салынатын ақша инвестициялары келесідей ұсынылған:

	2017 жыл	2016 жыл
Жылдың басында	140.464	139.852
Қауымдастырылған топқа салынатын пайданың үлесі	792	612
Жылдың соңында	141.256	140.464

Төменде «РТРС» ЖШС бойынша жинақталған қаржылық ақпарат ұсынылған.

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Ақша және оның баламалары	7.834	6.367
Банктердегі қаражаттар	30.720	25.186
Инвестициялық мүлік	172.471	174.315
Негізгі құралдар	68.518	72.590
Басқа да активтер	3.158	2.631
Барлығы активтер	282.701	281.089
Басқа да міндеттемелер	189	161
Барлығы міндеттемелер	189	161
Капитал	282.512	280.928
Таза активтердегі Топтың үлесі	50%	50%
Қауымдастырылған топқа салынатын инвестициялардың теңгерімдік құны	141.256	140.464
	2017 жылға	2016 жылға
Қызмет көрсетулерден түскен кірістер	43.916	40.431
Қаржылық кірістер	2.801	2.876
Жалпы және өкімшілік шығындар	(45.105)	(42.084)
Басқалар	(26)	—
Бір жылғы пайда	1.586	1.223
Басқа да жиынтық кіріс	—	—
Барлығы бір жылғы жиынтық кіріс	1.586	1.223

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

17. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

	<i>Ғимарат</i>	<i>Жер</i>	<i>Машина- лар және жабдық- тар</i>	<i>Көлік құралда- ры</i>	<i>Басқалар</i>	<i>Барлығы</i>
Бастапқы құны бойынша 2015 жылғы 31 желтоқсан	1.152.060	1.628	315.472	46.643	78.440	1.594.243
Түсімдер	1.494	–	34.954	21.952	512	58.912
Басқа да қайта топтастырулар	–	–	(45.255)	–	45.255	–
Қайта бағалау	13.832	194.127	–	10.887	–	218.846
Қайта бағалаудан болған шығын	–	–	–	(4.796)	–	(4.796)
Қайта жіктеу	–	–	(812)	–	–	(812)
Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	–	(18.109)	(12.993)	(430)	(31.532)
Жинақталған тозықты және қайта бағаланған активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	(56.616)	–	–	(24.045)	–	(80.661)
Істен шығу	(1.494)	–	(98)	(384)	(26)	(2.002)
2016 жылғы 31 желтоқсан	1.109.276	195.755	286.152	37.264	123.751	1.752.198
Түсімдер	–	–	66.415	20.000	873	87.288
Қайта бағалау	(13.602)	(16.080)	–	–	–	(29.682)
Қайта бағалаудан болған шығын	(54.410)	–	–	–	–	(54.410)
Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	–	(7.270)	(680)	(928)	(8.878)
Жинақталған тозықты және қайта бағаланған активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	(23.110)	–	–	–	–	(23.110)
Істен шығу	–	–	(478)	(5.910)	(7.590)	(13.978)
2017 жылғы 31 желтоқсан	1.018.154	179.675	344.819	50.674	116.106	1.709.428
Жинақталған тозық						
2015 жылғы 31 желтоқсан	(46.056)	–	(213.245)	(32.860)	(39.447)	(331.608)
Есептелген тозық	(12.871)	–	(34.801)	(4.643)	(6.082)	(58.397)
Басқа да қайта топтастырулар	–	–	34.904	–	(34.904)	–

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	–	18.109	12.993	430	31.532
Жинақталған тозықты және қайта бағаланған активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	56.616	–	–	24.045	–	80.661
Қайта жіктеу	–	–	805	–	–	805
2016 жылғы 31 желтоқсан	(2.311)	–	(194.228)	(465)	(80.003)	(277.007)
Есептелген тозық	(27.298)	–	(38.864)	(5.699)	(10.702)	(82.563)
Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	–	7.270	680	928	8.878
Жинақталған тозықты және қайта бағаланған активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	23.110	–	–	–	–	23.110
2017 жылғы 31 желтоқсан	(6.499)	–	(225.822)	(5.484)	(89.777)	(327.582)
Қалдық құн						
2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	1.011.655	179.675	118.997	45.190	26.329	1.381.846
2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	1.106.965	195.755	91.924	36.799	43.748	1.475.191
2015 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	1.106.004	1.628	102.227	13.783	38.993	1.262.635

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы Топ 2017 жылғы 1 қазанда бағаланған күнгі «ТiМ Консалтинг» ЖШС тәуелсіз бағалаушы ұсынған жылжымайтын мүліктің нарықтық құнын бағалау туралы есептің негізінде ҚЕХС (IAS) 16-ға сәйкес қайта бағаланған құн бойынша бағадау үлгісі бойынша есепке алынатын келешектік негізде қолданылатын Топтың Есеп саясатына сәйкес, Алматы қаласы, Байзақов көшесі, 280-үй мекен-жайында орналасқан жылжымайтын мүлікті қайта бағалау бойынша шығынды таныды.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

	<i>Қайта бағалаусыз теңгерімдік құн</i>	<i>Қайта бағалау есепке алынған теңгерімдік құн</i>	<i>Айырма</i>
2016 жылғы 31 желтоқсан			
Ғимарат	1.093.044	1.106.965	13.921
Жер	1.628	195.755	194.127
Көлік құралдары	30.530	36.799	6.269
2017 жылғы 31 желтоқсан	1.125.202	1.339.519	214.317
Ғимарат	1.064.242	1.011.655	(52.587)
Жер	1.628	179.675	178.047
Көлік құралдары	44.214	45.190	976
Барлығы	1.110.084	1.236.520	126.436

18. БЕЙМАТЕРИАЛДЫ АКТИВТЕР

	<i>Іштей әзірленетін бағдарламалық қамту</i>	<i>Басқа да бағдарламалық қамту</i>	<i>Басқа да MEA</i>	<i>Барлығы</i>
Бастапқы құн бойынша				
2015 жылғы 31 желтоқсан	126.601	88.059	–	214.660
Түсімдер	–	3.945	5.573	9.518
Жалақы және материалдық емес активтерге капиталға айналатын басқа да шығындар	29.665	–	–	29.665
Қайта жіктеу	–	812	–	812
2016 жылғы 31 желтоқсан	156.266	92.816	5.573	254.655
Түсімдер	–	11.697	–	11.697
Жалақы және материалдық емес активтерге капиталға айналатын басқа да шығындар	11.634	–	–	11.634
Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	(200)	–	(200)
Істен шығу	–	(862)	–	(862)
2017 жылғы 31 желтоқсан	167.900	103.451	5.573	276.924
Жинақталған тозық				
2015 жылғы 31 желтоқсан	–	(28.799)	–	(28.799)
Есептелген тозық	(2.440)	(14.380)	–	(16.820)
Қайта жіктеу	–	(805)	–	(805)
2016 жылғы 31 желтоқсан	(2.440)	(43.984)	–	(46.424)

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

Есептелген тозық	(30.689)	(16.900)	(4.644)	(52.233)
Жинақталған тозықты және берілген активтердің бастапқы құнын өзара есепке алу	–	867	–	867
2017 жылғы 31 желтоқсан	(33.129)	(60.017)	(4.644)	(97.790)
Қалдық құн				
2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	134.771	43.434	929	179.134
2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	153.826	48.832	5.573	208.231
2015 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	126.601	59.260	–	185.861

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР

	<i>2017 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2016 жылғы 31 желтоқсан</i>
Басқа да қаржы активтері		
Алынатын комиссиялық сыйақылар	51.452	29.274
Алынатын ақпараттық қызмет көрсетуден түскен кіріс	33.937	23.045
Алынатын листингтік сыйақылар	6.723	7.516
Алынатын мүшелік жарналар	937	399
Алынатын қашықтықтан қолжетімді қызмет көрсетуден түскен кірістер	36	387
Клирингтік операциялар бойынша қызмет көрсеткелі үшін төленетін кіріс	133	83
Алынатын айыппұлдар мен өсімақылар	–	–
Барлығы басқа да қаржы активтері	93.218	60.704
Дебиторлық берешек бойынша сақтық қор (6-ескерту)	(6.598)	(14.542)
	86.620	46.162
Басқа да қаржы емес активтер		
Корпоративті кіріс салығынан басқа салықтар	9.156	14.877
Болашақ кезеңдердің шығындары	4.477	11.642
Тауарлық-материалдық қорлар	10.383	8.826
Демалыстар бойынша аванстар	3.604	1.952
Басқалар	18	5
Барлығы басқа да қаржы емес активтер	27.638	37.302
Барлығы басқа да активтер	114.258	83.464

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы басқа да активтердің құнсыздануына сақтық қордың қозғалысы туралы ақпарат 6-ескертуде ұсынылған.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

20. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	<i>2017 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2016 жылғы 31 желтоқсан</i>
Басқа да қаржы міндеттемелері		
Жеткізушілердің алдындағы кредиторлық берешек	21.765	15.148
Төленетін дивидендтер	2.203	2.203
	23.968	17.351
Басқа да қаржы міндеттемелері		
Қолданылмаған демалыстар бойынша сақтық қорлар	31.400	36.006
Корпоративті кіріс салығынан басқа салықтар	2.470	2.692
Басқалар	1.738	1.886
Барлығы басқа да міндеттемелер	59.576	57.935

21. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Компанияның жарғылық капиталы келесі жай акциялар көлемімен ұсынылған:

	<i>Жарияланған жарғылық капитал, акциялар</i>	<i>Шығаруға рұқсат етілген бірақ, шығарылма- ған жарғылық капитал, акциялар</i>	<i>Шығарылған жарғылық капитал, акциялар</i>
Жай акциялар			
2015 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	5.000.000	4.057.987	942.013
жай акцияларды шығару	-	-	-
2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	5.000.000	4.057.987	942.013
2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша	5.000.000	4.057.987	942.013

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша жай акциялардан тұратын шығарылған және толық төленген жарғылық капитал 2.366.256 мың теңгені құрады.

22. КЕЛІСІМ-ШАРТТЫ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ**Сот даулары**

Қызмет процесінде клиенттер мен контрагенттер Топқа талаптар қоюы мүмкін. Жетекшілік осындай талаптар бойынша ықтимал даулардың нәтижесінде Топ маңызды шығындарға ұшырамайды деп санайды, осыған байланысты шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікте тиісті сақтық қорлар құрылған жоқ.

Салық салу

Қазақстанның коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасының біреуден артық түсіндіруі болуы мүмкін ережелердің болуының себебінен сондай-ақ, салық органдарының салық төлеушілер қызметінің мәселелері бойынша еркін пайымдарды шығару тәжірибесіне байланысты, егер Жетекшіліктің тарапынан Топтың қызметіне қатысты заңнаманы түсіндіруге негізделген қандай да бір нақты әрекеттерімен салық органдары келіспейтін болған жағдайда, бұл қосымша айыппұлдар мен өсімақыларды есептеуге әкеп соғуы мүмкін.

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***22. КЕЛІСІМ-ШАРТТЫ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ****Салық салу (жалғасы)**

Мұндай белгісіздік, атап айтқанда, қаржы аспаптарын бағалауға, құнсыздануға сақтық қорлар көлемін қалыптастыруға және мәмілелер бойынша құн көрсеткіштерінің нарықтық деңгейін белгілеуге жатуы мүмкін. Топ жетекшілігі барлық қажетті салық аударымдары жүргізілгеніне сенімді және осыған байланысты қандай да бір сақтық қорлар шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікте есептелмеген. Салық органдары салық кезеңі жабылғанна кейінгі бес жылдың ішінде салық аударымдарының дұрыстығын тексеруі мүмкін.

Операциялық орта

Дамушы мемлекеттердің, Қазақстанды қоса алғанда, нарықтары барынша дамыған нарықтардың тәуекелдерінен өзгеше экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелге бейімделген. Қазақстанда бизнесті жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік құқықтық актілер, бұрынғыша, жылдам өзгеруге бейімделген, оларды еркін түсіндірудің және оларға бір мағыналы емес түсінік берудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ даму бағыты көп дәрежеде мемлекеттің экономикалық, салықтық және несиелік-ақшалық саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ, елдегі саяси, заңдар мен нормативтік жағдайдың өзгеруіне байланысты.

Қазақстанның үлкен көлемде мұнай мен газ өндіруіне және экспорттауына байланысты Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың өзгеруіне ерекше сезімтал.

23. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛАТЫН ОПЕРАЦИЯЛАР

Топ және басқа да байланысты тараптар арасындағы операциялар туралы толық мәлімет төменде ашып көрсетілген.

	<u>2017 жылғы 31</u> <u>желтоқсан</u>	<u>2016 жылғы 31</u> <u>желтоқсан</u>
Ақша және оның баламалары		
Басқа да байланысты тараптар	1.076	-
Қолданылуы шектелген ақша		
Бас Топ	1.859.408	426.636
Банктердегі қаражаттар		
Басқа да байланысты тараптар	-	-
Сатуға арналған қолда бар инвестициялар		
Басқа да байланысты тараптар	21.053	21.053
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар		
Бас Топ	4.134.067	2.525.010
Басқа да байланысты тараптар	-	-
Басқа да активтер		
Бас Топ	8.943	1.132
Топтың негізгі басқарушы қызметкері	1.395	-
Басқа да байланысты тараптар	12.817	5.137

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***Қолданылуы шектелген ақшалар бойынша Топ мүшелерінің алдындағы міндеттемелер**

Басқа да байланысты тараптар	644.902	12.355
------------------------------	----------------	--------

Алынған аванстар

Басқа да байланысты тараптар	1.797	1.327
------------------------------	--------------	-------

Басқа да міндеттемелер

Қауымдастырылған Топ	-	-
Топтың негізгі басқарушы қызметкері	6.888	7.983
Басқа да байланысты тараптар	3.484	372

2017 жылғы 31 желтоқсанда және 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы шоғырландырылған жиынтық кіріс туралы есепте байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша туындаған келесі сомалар бейнеленген:

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
--	--

Қызмет көрсетулер бойынша кірістер және комиссиялар

Бас Топ	94.623	39.404
Басқа да байланысты тараптар	393.372	114.243

Пайыздық кірістер

Бас Топ	370.431	134.694
Басқа да байланысты тараптар	-	36.572

Пайыздар есептелетін активтердің құнсыздануына және басқа да операцияларға сақтық қорды қалыптастыру

Басқа да байланысты тараптар	1.321	(452)
------------------------------	--------------	-------

Операциялық шығындар

Бас топ	-	-
Қауымдастырылған топ	(20.986)	(20.734)
Басқа да байланысты тараптар	(45.246)	(3.732)

Басқа да кірістер

Басқа да байланысты тараптар	113	170
------------------------------	------------	-----

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

Негізгі басқарушы қызметкердің 13 мүшесіне (2016 жылы: негізгі басқарушы қызметкердің 17 мүшесіне) сыйақы келесідей ұсынылған:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Топтың негізгі басқарушы қызметкеріне қысқа мерзімді сыйақылар		
Басқару органына сыйақылар	52.661	60.481
Атқарушы орган мүшелеріне сыйақылар	133.536	115.669
Басқа да лауазымды тұлғалар	14.733	15.995
Барлығы	200.930	192.145

24. ҚАРЖЫ АСПАПТАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ

Бағалаудың әділ құнын ашып көрсету осындай аспаптардың әділетті немесе болжалды әділ құнын белгілеуге қатысты ҚЕХС (IFRS) 13 «Әділ құнды бағалау», ҚЕХС (IFRS) 7 «Қаржы аспаптары: ашып көрсету» және ҚЕХС (IAS) 39 «Қаржы аспаптары: тану және бағалау» сәйкес жүзеге асырылады.

Ақша және оның баламаларының, қолданылуы шектелген ақшаның, банктегі қаражаттардың, дебиторлық берешектің, клиенттердің қаражаттарын және кредиторлық берешектің теңгерімдік құны осы қаржы аспаптарының қысқа мерзімді сипатына байланысты шамамен олардың әділ құнына тең.

Төменде берілген баптарды қоспағанда, Топ жетекшілігінің пікірі бойынша қалған қаржы активтері мен міндеттемелерінің құны шашамен олардың теңгерімдік құнына тең:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	Теңгерімдік құн	Әділ құн	Теңгерімдік құн	Әділ құн
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар (1-деңгей)	4.156.119	4.147.997	2.547.064	2.545.242
Танылмаған кіріс /(шығыс)		(8.122)		(1.822)

Әділ құнды бағалау құнды осындай мәміледен жақсы хабардар және шын мәнінде оны жасауға ниетті және бір-біріне тәуелсіз тараптар арасында мәмілені жасау кезінде қазіргі уақытта қаржы аспаптары ауыстырыла алатын барынша нақты белгілеуге бағытталған. Дегенмен, қолда бар белгісіздіктер мен бағалаулардың субъективтілігінің себебінен әділ құн шұғыл өткізу немесе міндеттемелерді орындау мүмкін болатын құн ретінде қарастырылуы тиіс емес.

Әділ құн қаржы аспабы жою кезінде мәжбүрлі түрде өткізу немесе өткізу жағдайларын қоспағанда, коммерциялық келісім-шарттармен хабардар тараптар арасында ауыстырылуы мүмкін құн ретінде белгіленеді.

Әділ құн бойынша бейнеленетін қаржы аспаптары нарық мәліметтеріне қол жетімділігіне байланысты сатылық тәртіпте үш деңгейге бөлінген:

- актив нарығында бағасы белгіленетін (1-деңгей) – бағалау актив нарығында алынған, ұқсас активтер мен міндеттемелер бойынша баға белгілеу бойынша жүзеге асырылады. Қосымша баға белгілеулер немесе жалпы дисконттаулар мұндай қаржы аспаптары үшін қолданылмайды. Қайта бағалау актив нарығында оңай және тұрақты қол жетімді нарықтық баға белгілеулерге негізделгендіктен, бұл мәндерде пайымдардың маңызды көлемі жоқ;
- нарық мәліметтерін қолданатын бағалау үлгілері (2-деңгей) – көп дәрежеде нарық мәліметтеріне тура немесе жанама негізделген бағалау және активті емес болып саналатын жай операциялар бойынша бір немесе бірнеше бақыланатын нарық бағаларына негізделген бағалар;

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

24. ҚАРЖЫ АСПАПТАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ (жалғасы)

- нарық мәліметтері жоқ ақпаратқа негізделген бағалау үлгілері (3-деңгей) – бағалау нарық мәліметтер болып табылмайтын және әділ құнды белгілеуде маңызды рөл ойнайтын мәліметтерге негізделеді.

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ

Тәуекелдерді басқару Топ қызметінің ажырамас бөлігі болып табылады. Топтың қызметіне тән негізгі тәуекелдер:

- несие тәуекелі;
- операциялық тәуекел;
- нарықтық және жүйелі тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- құқықтық тәуекел;
- репутациялық тәуекел.

Топ тәуекелдерді басқару бойынша тиімді және әсерлі процестің болуының маңыздылығын таниды. Топ тиімді және әсерлі тәуекелдерді басқару саясатын қамтамасыз ету үшін негізгі мақсаты Топты бар тәуекелдерден қорғау және оған жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік беру болып табылатын тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаларын белгіледі.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің негізгі міндеттері мыналар болып табылады: тәуекелдер көздерін анықтау, тәуекелдер деңгейлерін өзгерту, тәуекелдерді басқару саласындағы саясаттар мен ережелерді әзірлеу және лимиттерді орнату және кейіннен оларды сақтауды қоса алғанда, бақылау механизмдерін енгізу.

Тәуекелдерді басқару саясаты, сәйкестендіру, бағалау, тәуекелдік жағдайларды бақылау немесе әрекет ету тәртібі, сондай-ақ, Топтың қаржылық және операциялық тәуекелдерін басқару тәртібі Топтың тиісті ішкі құжаттарымен реттеледі.

Бұдан әрі Топтың негізгі тәуекелдеріне қатысты сипаттама берілген.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдердің барлық түрлері бойынша саясат тұжырымдамасы қағидаларын және лимиттерді бекіту тәуекелдерін басқару стратегиясын әзірлеуге жауаптылықта болады. Қосымша, Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың маңызды мәселелеріне жауапты және тәуекелдерге қатысты қабылданған тиісті шешімдердің орындалуын бақылайды және оларды бақылауды жүзеге асырады.

Басқарма

Басқарма Топтағы тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесінің ұйымдастырылуын қамтамасыз етуге жауаптылықта болады.

Нарықтық тәуекелдер жөніндегі комитет

Топтың алқалық, кеңес беруші органы Басқарма бекітетін құрам. Нарықтық тәуекелдер жөніндегі комитеттің негізгі қызметі талдауға, бақылауға және қаржы нарықтарындағы жағдайларға, Топтың қызметіне, оның контрагенттері - Топтың мүшелерінің, шығарушылардың және инвесторлардың қызметіне байланысты тәуекелдерді анықтау болып табылады.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Инвестициялық комитет

Топтың алқалық органы Басқарма бекітетін құрам. Инвестициялық комитеттің негізгі қызметі Топтың меншікті активтерінің есебінен қаржы аспаптарымен мәмілелерді жасау бойынша инвестициялық шешімдерді қабылдау және инвестициялауға байланысты қаржы тәуекелдері деңгейін азайтуды қамтамасыз ету болып табылады.

Несие тәуекелі

Топ несие тәуекеліне, яғни, корреспондент банктердің, дебиторлар немесе басқа да қарсы әріптестердің Топтың алдында міндеттемелерін орындамау тәуекеліне және соның салдарынан Топта қаржылық шығыстың туындау тәуекеліне ұшырайды.

Директорлар кеңесі бекіткен меншікті активтерді инвестициялау саясатына (бұдан әрі – "Саясат") сәйкес, кірістылығы және тәуекел қоржыны бойынша активтердің түрлері, өтімділік дәрежесі, кірістылық, жеделдік деңгейі бойынша әртараптандырылған қаржы аспаптарын қалыптастыру жүзеге асырылады.

Несие тәуекеліне ең жоғарғы бейімділік

Меншікті активтер қоржынын құрайтын активтер, Standard & Poor's рейтинг агенттігінің шкаласы бойынша В + -тен төмен емес ұзақ мерзімді рейтингі немесе Fitch немесе Moody's Investors Service халықаралық рейтинг агенттіктерінің ұқсас деңгейінің ұзақ мерзімді рейтингі бар екінші деңгейлі банктердегі салымдарға, Standard & Poor's рейтинг агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша ВВ-тан төмен емес рейтингтік бағасы немесе Fitch немесе Moody's Investors Service агенттіктерінің халықаралық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар Қазақстан Республикасының мемлекеттік құнды қағаздарына, қарыздық құнды қағаздарына (соның ішінде, купондық халықаралық облигацияларға) орналастырылуы мүмкін, сондай-ақ, меншікті қоржын ақшасы мемлекеттік құнды қағаздармен мемлекеттік құнды қағаздармен жасалатын кері автоматты репо операциялары үшін қолданылуы мүмкін. Қосымша меншікті активтердің жинақтаушы қоржынының активтері "Самрұқ-Қазына" ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ шығарған мемлекеттік емес қарыздық құнды қағаздарға инвестициялануы мүмкін.

Саясатқа сәйкес, корпоративті құнды қағаздар Инвестициялық комитеттің шешімімен өткізілуі мүмкін. Егер көрсетілген корпоративті құнды қағаздарды өткізу шығындарға әкеп соғатын болса, онда мұндай шешімді Инвестициялық комитет Директорлар кеңесінің мақұлдауымен қабылдайды. Шығарушылары купондық сыйақыны төлеу бойынша дефолт жіберіп алған корпоративті құнды қағаздар Топтың инвестициялық қоржынында ұсталады.

Саясатқа сәйкес, Топтың Қаржылық-әкімшілік департаменті ай сайын Топтың меншікті активтерінің инвестициялық қоржынын талдауды жүргізеді, сонымен қатар, Тәуекелдерді басқару бөлімі тоқсан сайын инвестициялық қоржын жағдайын және қаржы аспаптары дефолты ықтималдығының анықтамасын, сондай-ақ, инвестициялық қоржынды стресс-тестілеуді және бэк-тестілеуді қоса алғанда, оның тәуекелдерге бейімділігін талдауды жүргізеді.

Топтың несие тәуекелі Топтың "төлемге қарсы жеткізілім" қағидасы бойынша саудалар бойынша төлемдерді орындауы арқылы саудаға қатысушының тарапынан азаяды.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Топтың несие тәуекелінің ең жоғарғы көлемі нақты активтерге тән шоғырландырылған тәуекелдерге және жалпы нарықтық тәуекелдерге байланысты айтарлықтай түрленуі мүмкін. Келесі кестеде теңгерімдік және теңгерімдік емес қаржы активтері бойынша несие тәуекелінің ең жоғарғы көлемі ұсынылған. Теңгерімдік шоттарда бейнеленген қаржы активтері үшін несие тәуекелінің ең жоғарғы көлемі активтерді және міндеттемелерді және қамтамасыз етуді қабылдауды есепке алмағанда, осы активтердің теңгерімдік құнына тең.

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Қолма-қол қаражатты қоспағанда, ақша және оның баламалары	102.378	109.742
Пайдаланылуы шектелген ақша	1.859.408	426.636
Банктердегі қаражат	1.926.341	2.635.126
Сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	-	-
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар	4.156.119	2.547.064
Басқа да қаржы активтері	86.620	46.162
Жиыны	8.130.866	5.764.730

Топтың қаржы активтері несие рейтингі, қаржылық жағдай, мерзімі өтіп кеткен төлемдердің болуы және басқа да өлшемдер сияқты бірқатар өлшемдерді есепке ала отырып, жіктеледі. Бұдан әрі халықаралық рейтинг агенттіктері берген Топтың қаржы активтерінің ағымдағы несие рейтингі бойынша ақпарат ұсынылған. Ең жоғарғы ықтимал рейтинг – AAA, инвестициялық деңгей AAA-дан BBB- -қа дейінгі рейтингтерге сәйкес келеді, BBB- -дан төменгі рейтинг алып-сатарлық дәрежеге жатады.

Ұсынылған өлшемдерге сәйкес, 2017 және 2016 жылдардағы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша құнсызданған активтерді шегергенде, қаржы активтері стандартты ретінде жіктеледі.

Бұдан әрі Топтың қаржы активтерінің несие рейтингтері ұсынылған.

	AAA	AA	A	BBB	<BBB	<i>Несие рейтингі берілмеген</i>	Барлығы
2017 жылғы 31 желтоқсан							
Қолма-қол қаражаттарды қоспағанда, ақша және олардың баламалары	-	3.138	1.080	-	98.160	-	102.378
Қолданылуы шектелген ақша	-	-	-	1.859.408	-	-	1.859.408
Банктердегі қаражаттар	-	-	-	-	1.926.341	-	1.926.341
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	-	-	4.134.067	22.052	-	4.156.119
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	-	86.620	86.620
Барлығы	-	3.138	1.080	5.993.475	2.046.553	86.620	8.130.866

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)****Несие тәуекелі (жалғасы)***Несие тәуекеліне ең жоғарғы бейімділік (жалғасы)*

	<i>Несие рейтингі берілмеген</i>					<i>Барлығы</i>	
	<i>AAA</i>	<i>AA</i>	<i>A</i>	<i>BBB</i>	<i><BBB</i>		
2016 жылғы 31 желтоқсан							
Ақша және олардың баламалары	–	–	4.604	55	105.083	–	109.742
Қолданылуы шектелген ақша	–	–	–	426.636	–	–	426.636
Банктердегі қаражаттар	–	–	–	–	2.635.126	–	2.635.126
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	–	–	–	2.525.010	22.054	–	2.547.064
Басқа да қаржы активтері	–	–	–	–	–	46.162	46.162
Барлығы	–	–	4.604	2.951.701	2.762.263	46.162	5.764.730

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша мерзімі өтіп кеткен, бірақ құнсызданбаған қаржы активтері болған жоқ.

Өтімділік тәуекелі*Өтімділік тәуекелін басқару*

Өтімділікті жоғалту тәуекелі Топтың міндеттемелері бойынша өтеу мерзімдері бар актив операциялары бойынша талаптар мерзімдері сәйкес келмеген кезде туындауы мүмкін. Топ саудаға қатысушының несие тәуекелі басталған жағдайда, өтімділікті жоғалту тәуекеліне бейімделген.

Топтың уақытша бос меншікті активтері екі жылдан астам емес мерзімге екінші деңгейлі банктердегі салымға орналастырылған. Топтың салымдары орналастырылған болуы мүмкін екінші деңгейлі банктердің тізбесін Топтың Инвестициялық комитеті ұдайы қайта қарастырған және бекіткен.

Сонымен қатар, инвестициялық қоржынды құрайтын инвестициялау нысандарын әртараптандыру Топтың инвестициялық қоржынында бірдей өтеу мерзімімен қаржы активтерін шоғырландырудың нәтижесінде жоғалту тәуекелдерін шектеу мақсаныда жүргізіледі.

Сонымен қатар, Топтың саясатына сәйкес, саудаға қатысушылардың қаражаттары қандай да бір аспаптарға орналастырылмайды, Топтың корреспонденттік шоттарында жатады. Топтық сауданы жүргізу кезінде туындайтын өтімділік тәуекелі "төлемге қарсы жеткізілім" қағидасы бойынша саудаға қатысушылардың нетто талаптарын төлеуге Топтың төлемдерді орындауы арқылы азаяды.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Сонымен қатар, жедел нарыққа қатысушылар жедел мәмілелер бойынша міндеттемелерді орындамау тәуекелін азайту мақсатында кепілдік қорларды, ал Топ – көлемі ішкі әдістемелер бойынша есептелетін сақтық қор қорын қалыптастырған.

Келесі кестеде келісім-шарттар бойынша өтеуге дейін қалған мерзімдердің негізінде есептелген қаржы активтері мен міндеттемелерінің талдауы ұсынылған.

Кесте Топтың Жетекшілігіне ұсынылатын ақпараттың негізінде ұсынылған.

	1 айға дейін	3 айдан – 1 жылға дейін	5 жылда н астам	Өтеу мерзімі 2017 жылғы 31 желтоқсан, барлығы
Қаржы активтері				
Ақша және олардың баламалары	102.378	–	–	–
Қолданылуы шектелген ақша	1.859.408	–	–	–
Банктердегі қаражаттар	–	718.330	248.011	960.000
Сатуға арналған қолда бар инвестициялар	–	–	2.253	–
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	617.681	1.058.101	2.458.285	22.052
Басқа да қаржы активтері	86.620	–	–	–
Барлығы қаржы активтері	2.666.087	1.776.431	2.708.549	982.052
Қаржы міндеттемелері				
Қолданылуы шектелген ақша бойынша Топ мүшелерінің алдындағы міндеттемелер	1.859.408	–	–	–
Басқа да қаржы міндеттемелері	23.968	–	–	–
Барлығы қаржы міндеттемелері	1.883.376	–	–	–
Нетто жайғасым	782.711	1.776.431	2.708.549	982.052
2017 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы өтімділіктің жиынтық алшақтығы	782.711	2.559.142	5.267.691	6.249.743
			6.249.743	6.268.543

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

	1 айға дейін	1-3 ай	3 айдан – 1 жылға дейін	1 – 5 жыл	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі белгіленбе ген	2016 жылғы 31 желтоқсан, барлығы
Қаржы активтері							
Ақша және олардың баламалары	109.742	–	–	–	–	–	109.742
Қолданылуы шектелген ақша	426.636	–	–	–	–	–	426.636
Банктердегі қаражаттар	555.401	1.933.079	146.646	–	–	–	2.635.126
Сатуға арналған қолда бар инвестициялар	–	–	2.253	–	–	18.800	21.053
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	559.341	961.619	1.004.050	22.054	–	–	2.547.064
Басқа да қаржы активтері	46.162	–	–	–	–	–	46.162
Барлығы қаржы активтері	1.697.282	2.894.698	1.152.949	22.054	–	18.800	5.785.783
Қаржы міндеттемелері							
Қолданылуы шектелген ақша бойынша Топ мүшелерінің алдындағы міндеттемелер	426.636	–	–	–	–	–	426.636
Басқа да қаржы міндеттемелері	17.351	–	–	–	–	–	17.351
Барлығы қаржы міндеттемелері	443.987	–	–	–	–	–	443.987
Нетто жайғасым	1.253.295	2.894.698	1.152.949	22.054	–	18.800	5.341.796
2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы өтімділіктің жиынтық алшақтығы	1.253.295	4.147.993	5.300.942	5.322.996	5.322.996	5.341.796	

Дисконтталмаған және дисконтталған қаржы міндеттемелерінің арасындағы айырма олардың қысқа мерзімдерінің салдарынан маңызды емес.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі деген – Топ тап болған пайыздық мөлшерлемелердегі, шетел валюталарының айырбас бағамындағы, қаржы аспаптарының құнындағы өзгерістерді қоса алғанда, нарық параметрлерінің салдарынан шығындардың пайда болу тәуекелі.

*(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)***25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)*****Пайыздық мөлшерлемеге байланысты тәуекел***

Пайыздық тәуекел деген – пайыздық мөлшерлемені қолданудың салдарынан пайыздық кірістың немесе қаржы аспаптары құнының өзгеру тәуекелі. Жетекшілік және Топтың Инвестициялық комитеті Топтың активтері мен міндеттемелерін басқаруға жауап береді. Пайыздық тәуекелдің қаржы аспаптарының нарықтық әділ құнына әсерін өлшеу үшін Топ нарық жағдайларының жағымсыз өзгеруінен туындаған әлеуетті шығындарды мерзімді бағалауды жүргізеді. Тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімше инвестициялық қоржынның ағымдағы қаржылық нәтижелерін мерзімді бақылауды жүргізеді.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекеліне бейімділік бөлігінде Топтың инвестициялық қоржыны облигациялар бойынша инфляция деңгейіне индекстелген құбылмалы мөлшерлемесі бар купондық кірістың өзгеру тәуекеліне бейімделген, сондай-ақ, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі сатуға арналған қолда бар инвестициялар ретінде жіктелген Топтың облигацияларының субпортфелінің нарықтық құнына әсер етеді.

Төменде көрсетілген кестеде пайыздық мөлшерлемелердің негізделген ықтимал өзгерістерінің негізінде жасалған пайыздық тәуекелге сезімталдықтың талдауы ұсынылған.

Салық төленгенге дейін пайдаға ықпал деген – 2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы құбылмалы мөлшерлемені қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша құбылмалы мөлшерлеменің өзгеруінің негізінде бір жыл ішінде пайыздық мөлшерлемеде таза пайыздық кіріске жол берілген өзгерістердің әсер ету тиімділігі, сондай-ақ, әділ құн бойынша есепке алынатын тіркелген пайыздық мөлшерлемелерімен аспаптарды қайта бағалау тиімділігі.

Капиталға ықпал – бөлінбеген пайдадағы өзгерістердің нәтижесінде туындаған пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістердің тиімділігі және тіркелген мөлшерлемелерімен сатуға арналған қолда бар инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау тиімділігі.

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша активтердің құнына салық төленгенге дейін пайдаға ықпал келесідей ұсынылған:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	<i>Пайыздық мөлшерлеме</i>	<i>Пайыздық мөлшерлеме</i>	<i>Пайыздық мөлшерлеме</i>	<i>Пайыздық мөлшерлеме</i>
	+2%	-2%	-2%	-2%
Салық салынғанға дейінгі пайда және капитал	123	(101)	109	(109)
Капиталға ықпал	18	(15)	16	(16)

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)**Валюталық тәуекелі**

Валюталық тәуекел валюталардың айырбас бағамының өзгеруіне байланысты қаржы аспабының құнының өзгеру тәуекелін білдіреді. Топтың қаржылық жағдайы және ақша ағындары шетел валюталарының айырбас бағамының құбылуына әсер етуге бейімделген.

Инвестициялау саясаты ережелеріне сәйкес, меншікті активтер қарыздық құнды қағаздарға инвестициялануы, екінші деңгейлі банктерге салымдарға орналастырылуы мүмкін, сондай-ақ, мемлекеттік құнды қағаздармен автоматты репо операцияларына жол беріледі. Топ салымға арналған ақшаларын орналастыруға құқылы екінші деңгейлі банктердің тізбесін меншікті активтерді инвестициялау саясатын есепке ала отырып, Топтың Инвестициялық комитеті белгілейді. Сонымен қатар, меншікті активтердің инвестициялық қоржынын құрайтын инвестициялау нысандары теңгемен, АҚШ долларымен және еуромен номиналдануы мүмкін.

	Теңге.	АҚШ доллары	Еуро	Басқалар	2017 жылғы 31 желтоқсан, барлығы
Қаржы активтері					
Ақша және олардың баламалары	76.341	25.568	372	97	102.378
Қолданылуы шектелген ақша	1.859.408	–	–	–	1.859.408
Банктердегі қаражаттар Өтелгенге дейін	1.678.330	248.011	–	–	1.926.341
ұсталатын инвестициялар	4.156.119	–	–	–	4.156.119
Басқа да қаржы активтері	86.620	–	–	–	86.620
Барлығы қаржы активтері	7.856.818	273.579	372	97	8.130.866

	Теңге.	АҚШ долла- ры	Еуро	Басқа- лар	2016 жылғы 31 желтоқсан, барлығы
Қаржы активтері					
Ақша және олардың баламалары	52.747	51.638	5.295	62	109.742
Қолданылуы шектелген ақша	426.636	–	–	–	426.636
Банктердегі қаражаттар Өтелгенге дейін	2.488.480	146.646	–	–	2.635.126
ұсталатын инвестициялар	2.547.064	–	–	–	2.547.064
Басқа да қаржы активтері	46.162	–	–	–	46.162
Барлығы қаржы активтері	5.561.089	198.284	5.295	62	5.764.730

2017 жылғы 31 желтоқсанның және 2016 жылғы 31 желтоқсанның соңындағы жағдай бойынша қаржы активтерінің маңызды бөлігі (2017 жылы – 96,63%, 2016 – 96,47%) және барлық қаржы міндеттемелері Қазақстан теңгелеріне деноминалданған, бұл валюталық тәуекелдің төменгі деңгейін білдіреді. Сондықтан, Топ шетел валюталары айырбас бағамының маңызды өзгеру тәуекеліне бейімделмеген.

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Сезімталдық талдауының шектеулері

Жоғарыда берілген кестелерде басқа болжамдар өзгеріссіз қалған кездегі негізгі болжамдағы өзгеру нәтижесі берілген. Шын мәнінде болжамдар мен басқа факторлардың арасында байланыс бар. Сонымен қатар, сезімталдық сызықтық емес сипатта екенін атап өту қажет, сондықтан, алынған нәтижелердің интерполяциясы немесе экстраполяциясы жүргізілуі тиіс.

Сезімталдық талдауы Топ активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратынын есепке алмайды. Осыған қосымша Топтың қаржылық жағдайы нарықта жүретін өзгерулердің әсеріне бейімделген болуы мүмкін. Мысалы, Топтың қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы стратегиясы құнды қағаздар нарығындағы бағалардың құбылу тәуекелін басқаруға бағытталған. Құнды қағаздар нарығында бағалардың күрт құбылған жағдайда, Жетекшілік инвестицияларды сату, инвестициялық қоржын құрамын өзгерту, сондай-ақ, басқа да қорғау әдістері сияқты әдістерді қолдануы мүмкін.

Жоғарыда берілген сезімталдық талдауындағы басқа да шектеулер қандай да бір сенімділік дәрежесінде болжау мүмкін болмайтын Топтың нарықтағы болашақ өзгерулер туралы болжамын ғана білдіретін әлеуетті тәуекелді ашып көрсету мақсатында нарықта болжамдық қозғалыстарды қолдануды қамтиды. Сонымен қатар, барлық пайыздық мөлшерлемелер ұқсас түрде өзгеретіндігінің болжамы шектеулер болып табылады.

Баға тәуекелі

Қаржы аспаптары бағасының өзгеру тәуекелі деген – нарық бағаларының өзгеруінің нәтижесінде бұл өзгерулер шоғырландырылған құнды қағаздар немесе оны шығарушы үшін тән факторлардан немесе нарықта айналатын барлық құнды қағаздарға әсер ететін факторлардан туындаған ба, соған қарамастан, қаржы аспабы құнының өзгеру тәуекелі.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – жүйелік ауытқуға, қызметкердің қателеріне, технологияларға және инфрақұрылымдарға, алаяқтыққа немесе сыртқы оқиғаларға байланысты немесе соның салдарынан туындайтын тәуекел оқиғаларының кең спектрінің нәтижесінде туындайтын тура немесе жанама шығындардың тәуекелі. Бақылау жүйесі қызмет етуін тоқтатқан кезде, операциялық тәуекелдер беделге зиян келтіруі, құқықтық салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкеп соғуы мүмкін.

Топ барлық операциялық тәуекелдерді шектейтін жағдайда емес деп шамаланады, алайда ол ішкі аудит қызметін жүйелі тексерумен бақылау жүйесін қолдану арқылы, сондай-ақ, ықтимал тәуекелдерді бақылауды және оларға әрекет етуді жүзеге асыру арқылы осындай тәуекелдерді басқаруды жүзеге асыруға тырысады.

Бақылау жүйесі міндеттерді тиімді бөлуді, қол жетімділік құқығын, бекіту және салыстыру рәсімін, қызметкерді оқытуды, сондай-ақ, бағалау рәсімін қарастырады. Тәуекелдерді бақылауды тәуекелдерді бақылау бөлімшесі жүзеге асырады.

Топ қызметінің үздіксіздігін басқару және жүйелердің жұмысындағы ауытқулардың салдарынан операциялық тәуекелдерді азайту мақсатында Топ "РTPС" ЖШС қауымдастырылған ұйымында қор орталығын құрды.

Құқықтық тәуекел

Құқықтық тәуекелдерді басқару рәсімдері мыналарды қамтиды:

- заңнаманың және ішкі рәсімдердің талаптарға сәйкестігін ұдайы бақылау;
- Топ қызметкерлерінің қолданылатын заңнаманың, жарғының және Топтың ішкі құжаттарының нормаларын тиісті түрде сақтауын ұдайы бақылау;
- қолданылатын заңнаманың және олардағы болашақ өзгерістердің жағдайын ұдайы бақылау; шараларды, соның ішінде, қолданылатын заңнаманың болжанатын және/немесе қолданысқа енгізілген өзгерістерінен туындайтын алдын алу шараларын да, әзірлеу және іске асыру;
- Топтың барлық ішкі құжаттары жобаларының және Топтың органдары мен лауазымды

(мыңдаған теңгемен, егер өзгеше көрсетілмесе)

25. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Құқықтық тәуекел (жалғасы)

- тұлғаларының шешімдерінің қолданылатын заңнамаға, жарғыға және Топтың ішкі құжаттарына сәйкестігін толық тексеру;
- Топтың қызметінде қолданылатын барлық рәсімдерді, технологияларды және құжаттама формаларын Топтың қызметкерлерінің еркін (бақыланбайтын, қарастырылмаған) қолдануын шектеу мақсатында барынша стандарттау;
- Топтың жаңа бизнес рәсімдерін және қызмет көрсетулеріне міндетті алдын ала құқықты сараптама жасау.

25. ЕСЕПТІК КЕЗЕҢНЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Есептік кезеңнен кейін маңызды оқиғалар болған жоқ.

26. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП БЕРУШІЛІК БЕКІТІЛГЕН КҮН

Топтың жетекшісі 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған шоғырландырылған қаржылық есеп берушілікті шығаруға 2018 жылғы 26 наурызда бекіткен.